

T.C.

GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

**SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE EĞİTİM YAZILIMI
KULLANILMASININ ÖĞRENCİ AKADEMİK BAŞARISINA
ETKİSİ: MORPA KAMPÜS ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Muhsin DEMİR

TOKAT

Temmuz, 2017

T.C.

GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

**SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE EĞİTİM YAZILIMI
KULLANILMASININ ÖĞRENCİ AKADEMİK BAŞARISINA
ETKİSİ: MORPA KAMPÜS ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Muhsin DEMİR

Danışman: Yrd. Doç. Dr. İsa TAK

TOKAT

Temmuz, 2017

JÜRİ ONAY SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Muhsin DEMİR'in "Sosyal Bilgiler Dersinde Eğitim Yazılımı Kullanılmasının Öğrenci Akademik Başarısına Etkisi: Morpa Kampüs Örneği" adlı çalışması / /2017 tarihinde jürimiz tarafından İlköğretim Anabilim Dalı'nda yüksek lisans olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan: .....

Üye (Tez Danışmanı): .....

Üye : .....

Üye : .....

Üye : .....

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2017

.....

Enstitü Müdürü

ETİK SÖZLEŞME

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgi toplama ve raporlaştırma sürecinin Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna, genel akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak gerçekleştirildiğini; bu tez çalışmasını “intihali engelleme” programı ile taradığımı, bana ait olmayan tüm bilgi, düşünce ve bulgulara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan eder, sorumluluğun tarafıma ait olduğunu kabul ederim.

Tarih: /07 /2017

Tezi hazırlayan Öğrencinin

Adı Soyadı

Muhsin DEMİR

İmza

ÖN SÖZ

Her alanda işleri kolaylaştıran ve işlerin kalitesini artıran teknolojinin eğitim-öğretimde kullanılmaması düşünülemez. Kalıcı ve kaliteli bir eğitim için teknolojik gelişmeler yakından takip edilmektedir. Eğitimde en çok kullanılan teknolojik ürünlerden birisi bilgisayar yazılımlarıdır. Günümüzde eğitim yazılımı kullanımı hızla yaygınlaşmaktadır. Bu yazılımlar öğrencilere kendi öğrenme hızlarına göre öğrenme imkanı sunar. Öğrenciler bu yazılımları kullanarak tekrarlar yapabilirler. Zamandan ve mekandan bağımsız kullanılabilen bu yazılımlar sayesinde öğrenciler istedikleri her yerde ve istedikleri zamanda derslerine çalışabilirler. Yazılımlar öğrencilerin birçok duyu organına hitap ettiği için başarıyı artırır. Eğitim yazılımları aynı zamanda öğrencilerin derslere karşı tutumlarına da olumlu katkı sağlamaktadır.

Günümüzde eğitim yazılımlarının derslerde kullanımı ile ilgili araştırmalar gün geçtikçe artmaktadır. Bu tez çalışması da bu yönde yapılmış araştırmalardan birisidir. Çalışmamızda Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın sosyal bilgiler dersinde kullanılmasının öğrencilerin akademik başarısına etkisini belirlemeye çalıştık.

12.07.2017

Muhsin DEMİR

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans çalışmamda bana rehberlik eden, araştırmamın her aşamasında değerli fikirleri ile katkıda bulunan danışman hocam Sn. Yrd. Doç. Dr. İsa TAK'a, tez taslak çalışmamı okuyup değerli fikirlerini benimle paylaşan Sn. Doç. Dr. Ömer Faruk SÖNMEZ'e, araştırmamın gerçekleşmesine katkı sağlayan Turhal Şehit Ahmet Atilla Güneş Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Turhal Mimar Sinan Ortaokulu ve Turhal Gaziosmanpaşa Ortaokulu çalışanlarına ve öğrencilerine, her zaman desteğini hissettiğim eşim Emine DEMİR'e, oğullarım Arda ve Mert'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Muhsin DEMİR

Tokat, 2017

ÖZET

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE EĞİTİM YAZILIMI KULLANILMASININ ÖĞRENCİ AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ: MORPA KAMPÜS ÖRNEĞİ

Demir, Muhsin

Yüksek Lisans, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. İsa Tak

Temmuz 2017, xv + 85 sayfa

Çağımız bilgi ve teknoloji çağıdır. Her alanda olduğu gibi eğitim- öğretim alanında da bilgisayar kullanımı yaygınlaşmıştır. Özellikle eğitim yazılımları derslerde yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Bu yazılımların derslerde kullanımı ile ilgili pek çok çalışma yapılmıştır.

Bu araştırmanın amacı, Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın sosyal bilgiler dersinde öğrenci başarısına etkisini ve öğrencilerin bu yazılımla ilgili görüşlerini ortaya koymaktır.

Çalışmamızda nicel ve nitel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda, ön-test son-test kontrol gruplu deneysel desen araştırmanın modelini oluşturmuştur. Araştırmamız, biri deney diğeri kontrol grubu olmak üzere iki grup üzerinde gerçekleştirilmiştir. Deney grubunda 19, kontrol grubunda ise 21 öğrenci bulunmaktadır. Her iki gruba da deney öncesi ön-test, deney sonrası son-test uygulanmıştır. Ön-test aşamasında araştırmacı tarafından hazırlanan başarı testi kullanılmıştır. Araştırmanın deney grubunda ders işlenirken Morpa Kampus Eğitim Yazılımı kullanılmıştır. Kontrol grubunda ise ders kitabının kullanıldığı geleneksel yöntemle ders işlenmiştir. 5 haftalık ders işleme süreci tamamlandıktan sonra deney ve kontrol grubuna son test uygulanmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda; mülakat yöntemi kullanılmıştır. Deney grubu öğrencilerinin Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı ile ilgili görüşleri mülakat formu kullanılarak alınmıştır. Bu mülakatta öğrencilere 6 adet açık uçlu soru yöneltilmiştir.

Araştırmanın evrenini Tokat ili Turhal ilçesinde bulunan ortaokullar oluşturmaktadır. Örneklemine ise Tokat ili Turhal ilçesi Gaziosmanpaşa Ortaokulunda

öğrenim gören 5. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem belirlenirken olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme metodu kullanılmıştır.

Araştırmamızın nicel boyutunda elde edilen verilerin analizinde SPSS 23.0 (Statistical Package for the Social Sciences) programından yararlanılmıştır. Araştırmamızdaki kontrol ve deney grubunun ön test aritmetik ortalamaları SPSS yardımıyla hesaplanmıştır. Grup içi ön test- son test sonuçlarının karşılaştırılmasında bağımlı örneklem t- testi kullanılmıştır. Kontrol ve deney gruplarının test sonuçlarının birbirleriyle karşılaştırılmasında ise bağımsız örneklem t- testi kullanılmıştır. Bu testler uygulanmadan önce ön test ve son test puanlarının normallik testi yapılmıştır. Araştırmanın nitel aşamasında deney grubuyla yapılan mülakatlarda elde edilen veriler kontrol edilerek sınıflandırılmıştır. Veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

Ders işlenişi sırasında Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın kullanıldığı deney grubunun son test puanları ile ders ve çalışma kitabının kullanıldığı kontrol grubunun son test puanları karşılaştırıldığında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu sonuç derslerde bilgisayar yazılımı kullanılmasının ders ve çalışma kitabının kullanıldığı geleneksel yöntemle göre daha iyi sonuçlar verdiğinin kanıtıdır. Yine Araştırmamızın nitel boyutunun sonuçları öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde eğitim yazılımı kullanımına karşı olumlu bir tutum takındıklarını göstermektedir.

Eğitim yazılımları öğrencilere öğrenme hızlarına göre bireysel öğrenme fırsatı tanır. Bu yazılımlarda öğrenmeyi kolaylaştırıcı görseller daha fazla yer alır. Öğretmenlerimiz derslerde eğitim yazılımı kullanılmasının eğitimin kalitesini artıracığına inanmalıdır ve derslerinde daha fazla eğitim yazılımlarına yer vermelidirler. Öğretmenlerimiz eğitim yazılımlarını daha iyi kullanabilmek için kendilerini geliştirmelidirler. Milli Eğitim Bakanlığı okullarda ve okul dışında öğrencilerin eğitim yazılımlarına rahatça erişimini sağlayacak ortamlar hazırlamalıdır. FATİH projesi kapsamında öğrencilere ve öğretmenlere dağıtılması düşünülen tabletlerin en kısa zamanda dağıtımı bitirilmelidir. Ayrıca okulların sorunsuzca internete bağlanmaları sağlanmalıdır. Eğitim Bilişim Ağı her zaman güncel tutulmalı, özel sektör tarafından hazırlanan eğitim yazılımlarına öğrencilerin ücretsiz ulaşabilmeleri sağlanmalıdır. Öğretmenlerimize eğitim yazılımlarını etkili kullanabilmeleri için özenle hazırlanmış hizmet içi eğitimler verilmelidir. Üniversitelerimizin eğitim fakültelerinde okuyan

öğrencilerimize eğitim yazılımlarının ve Eğitim Bilişim Ağı'nın kullanımı ile ilgili dersler verilmelidir.

Anahtar Sözcükler: Sosyal Bilgiler, Eğitim Yazılımı, Morpa Kampüs, Sosyal Bilgiler Öğretimi.

ABSTRACT

THE EFFECT OF USING EDUCATIONAL SOFTWARE DURING SOCIAL STUDIES COURSES ON STUDENTS' ACADEMIC SUCCESS: A CASE OF MORPA KAMPÜS

Demir, Muhsin

Graduate School, Social Studies Teaching Discipline

Thesis Advisor: Yrd. Doç. Dr. İsa Tak

July 2017, xv + 85 pages

This is the age of information and technology. The usage of computers is common on education and teaching as it is common on every area. Especially educational softwares are used heavily during the lessons. There are a lot of studies on using these softwares during the lessons.

The purpose of this study is to display the effect of using Morpa Kampüs educational software during social studies lesson on students' success and the thoughts of students related to this software.

Quantitative and qualitative research methods were used at the study. Pre-test and late-test controlled group experimental pattern formed the model of the study on the quantitative part of the study. The study was practiced on two groups; the control group and the experimental group. There are 19 students in the experimental group and 21 students in the control group. Both groups were practiced pre-test before the experiment and late-test after the experiment. A success test prepared by the researcher was used at pre-test stage. Morpa Kampüs software was used during the lessons with the experimental group. The lessons were practiced with course books with traditional methods in the control group. A late-test was practiced on both groups after a five-week lesson period. The interview method was used on the qualitative part of the study. The thoughts of experimental group students on Morpa Kampüs education software was taken by using interview paper. 6 open-ended questions were asked to the students.

The scope of the study is the secondary school students in the Turhal town of Tokat city in Turkey. The sample is the 5th grade students in Gaziosmanpaşa secondary

school in Turhal town of Tokat city. Purposed sampling method of sampling methods not based on probability was used while choosing the sampling.

SPSS 23.0 (Statistical Package for the Social Sciences) program was used while analyzing the data of the quantitative part of the study. The pre-test arithmetic averages of the control and experiment groups were calculated with SPSS. Dependent sampling t-test was used while comparing the test results of the control and experiment groups. The normality test of the pre-test and late-test scores were done before practicing these tests. At the qualitative stage of the study, the data taken from the interviews with the experiment group was classified after they were controlled. The data was analysed with descriptive analyses method.

When the late-test scores of the experimental group in which the Morpa Kampüs education software was used and the control group in which the course book was used were compared, a significant diversity was seen in favour of the experiment group. This result is the proof of that using computer software during lessons gives better results than the course book based traditional methods. Moreover, according to the results of the qualitative part of the study students develop a positive attitude to the usage of the educational software during the social studies lessons.

Educational softwares give individual learning opportunities to students according to their learning speed. There are more visual materials which make learning easier in these softwares. Teachers should believe that using educational softwares during lessons makes learning more qualified and they should spare more time using educational softwares. Teachers should improve themselves to use educational softwares. National Education Ministry should enhance students to reach the educational softwares in and out of the schools. The delivery of the tablets in FATİH project should be done to the students and teachers in a very short time. The smooth internet connection of the schools should be done. EBA (The education and Information Network) should always be updated and free-access of students to the softwares prepared by private sectors. The teachers should be given carefully prepared in service training to use the softwares effectively. Lessons about the usage of educational softwares and EBA (The education and Information Network) should be given to the students of education faculties of the universities.

Key Words: Social Studies, Education Software, Morpa Kampüs, Teaching Social Studies

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	i
ETİK SÖZLEŞME.....	ii
ÖN SÖZ.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı.....	3
Araştırmanın Önemi.....	3
Sayıtlar.....	4
Sınırlılıklar.....	5
Tanımlar.....	5
BÖLÜM II.....	6
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	6
Sosyal Bilgiler Öğretimi.....	6
Sosyal Bilgilerin Tanımı.....	6
Sosyal Bilgiler Dersinin Tarihçesi.....	6
Sosyal Bilgiler Eğitiminin Amacı.....	7
Sosyal Bilgiler Öğretiminde Temel İlkeler.....	7
Eğitim ve Öğretimde Teknoloji Kullanımı.....	8
Bilgisayar ve Eğitim – Öğretim.....	8
Bilgisayarın Eğitimde Kullanılmasının Tarihçesi.....	9
Bilgisayarın Eğitimdeki Kullanım Alanları.....	9
Eğitim Yazılımları.....	10
Bilgisayar Destekli Eğitim.....	11
Bilgisayar Destekli Eğitimin Unsurları.....	12
Bilgisayar Destekli Eğitimin Amaçları.....	13

Bilgisayar Destekli Eğitimin Sağladığı Yararlar	13
Bilgisayar Destekli Eğitimin Sınırlılıkları	14
Sosyal Bilgiler Öğretiminde Eğitim Teknolojisi	15
Fatih Projesi	16
Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı	17
Morpa Kampüs'ün İçeriği	19
İlgili Araştırmalar	20
Sosyal Bilgiler Alanında Yapılan Araştırmalar	21
BÖLÜM III	26
YÖNTEM	26
Araştırma Modeli	26
Evren ve Örneklem	27
Ölçme Araçları	28
Veri Toplama Süreci	31
Verilerin Çözümlemesi	39
BÖLÜM IV	41
BULGULAR	41
Birinci Alt Problemlerle İlgili Bulgular	42
İkinci Alt problemle İlgili Bulgular	43
Üçüncü Alt problemle İlgili Bulgular	43
Dördüncü Alt problemle İlgili Bulgular	44
Beşinci Alt problemle İlgili Bulgular	45
BÖLÜM V	53
TARTIŞMA	53
BÖLÜM VI	56
SONUÇ VE ÖNERİLER	56
Sonuç	56
Öneriler	57
KAYNAKÇA	59
EKLER	63
Ek-1: Ön Uygulama Başarı Testi	64
Ek-2: Başarı Testi	75
Ek-3: Görüşme Formu	82
Ek-4: Araştırma Uygulama İzin Belgesi	83
Ek-5: Yazarın Özgeçmişi	85

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Tokat İli Turhal İlçesi Gaziosmanpaşa Ortaokulu 5/A, 5/B, 5/C ve 5/D Sınıfı Öğrenci Sayıları ve Bu Sınıflara Ait Başarı Testi Aritmetik Ortalamaları	27
Tablo 2. Adım Adım Türkiye Ünitesi Konu Ve Kazanım Dağılım Tablosu	29
Tablo 3. Başarı Testi Soru Analizleri Tablosu	30
Tablo 4. Ders İşleniş Süreci Zaman Çizelgesi	32
Tablo 5. Deney ve Kontrol Grubunun Ön Test Puanları Normallik Testi	41
Tablo 6. Deney ve Kontrol Grubunun Son Test Puanları Normallik Testi	42
Tablo 7. Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Puanları Üzerinde Bağımsız Örneklem T- Testi Sonuçları	42
Tablo 8. Deney Grubunun Ön Test ve Son Test Puanları Üzerinde Bağımlı Örneklem T- Testi Sonuçları	43
Tablo 9. Kontrol Grubunun Ön Test ve Son Test Puanları Üzerinde Bağımlı Örneklem T- Testi Sonuçları	44
Tablo 10. Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Puanları Üzerinde Bağımsız Örneklem T- Testi Sonuçları.....	44
Tablo 11. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı Hakkındaki Görüşleri	45
Tablo 12. Öğrencilerin Morpa Kampüs Eğitim Yazılımının konuları daha iyi anlamalarına yardımcı olup olmadığı ile ilgili görüşleri	47
Tablo 13. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersi Konularını Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı İle İşlemek Mi Daha Eğlenceli, Ders Kitabı İle İşlemek Mi Daha Eğlenceli Sorusu İle İlgili Görüşleri	48
Tablo 14. Öğrencilerin Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın En Çok Sevdikleri Bölümü Hakkındaki Görüşleri	49
Tablo 15. Öğrencilerin Yazılımın Eksik Yönleri İle İlgili Görüşleri	50

Tablo 16. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersinde Diğer Ünitelerde De Morpa Kampüs Eğitim Yazılımını Kullanmak İstemeleri Hakkındaki Görüşleri	51
--	----

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Morpa Kampüs Bölümler Şeması	19
Şekil 2. Morpa Kampüs Konu Anlatım Bölümü Örneği	33
Şekil 3. Morpa Kampüs Çalışmalar Anlatım Bölümü Örneği	34
Şekil 4. Morpa Kampüs Çözümlü Sorular Bölümü Örneği	34
Şekil 5. Morpa Kampüs İnteraktif Ödevler Bölümü Örneği	35
Şekil 6. Morpa Kampüs Konu Tarama Testleri Bölümü Örneği	36
Şekil 7. Morpa Kampüs Ev Ödevi Bölümü Örneği	36
Şekil 8. Morpa Kampüs Tema Değerlendirme Bölümü Örneği	37
Şekil 9. 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabından Örnek Bir Sayfa	38
Şekil 10. 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğrenci Çalışma Kitabından Örnek Bir Sayfa	39

KISALTMALAR LİSTESİ

BDE: Bilgisayar Destekli Eğitim

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

FATİH: Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MEBBİS: Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İstatistik Paket Programı)

PYBS: Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavı

TAP: Test Analysis Program (TEST Analiz Programı)

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, sayılıları (varsayımlar), sınırlılıkları ve tanımları yer alacaktır.

Problem Durumu

Sosyal bilgiler, diğer sosyal bilimlerin içerik ve yöntemlerinden yararlanarak, insanların sosyal çevreleriyle olan etkileşimini inceleyen, demokratik değerleri benimsemiş, düşünen ve düşündüklerini uygulayabilen yurttaşlar yetiştirmeyi amaç edinmiş bir alandır (Doğanay, s.16- 17). Milletlerin uzun süre varlıklarını koruyabilmeleri etkili vatandaşlara sahip olmalarıyla mümkündür. Sosyal bilgiler dersinin en önemli amacı etkili vatandaşlar yetiştirmektir. Ülkemizde ilkokul ve ortaokul çağındaki çocuklar yaşam için gerekli olan tutum ve davranışları sosyal bilgiler dersinde edinirler (Safran, 2008, s. 15). Sosyal bilgiler dersinden istenilen verimi alabilmek için etkili öğretim teknikleri ve araçları kullanılmalıdır.

Bilgisayar eğitim- öğretimde kullanılacak en önemli araçlardan biridir. 1980'lerden itibaren okullarda bilgisayarlar öğretim aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bilgisayar kullanımının eğitime olumlu katkılar sağlaması bilgisayarı eğitimin vazgeçilmez yardımcılarında yapmıştır. Dünyadaki diğer ülkelere paralel olarak ülkemizde de eğitim- öğretime yönelik yazılımlar, CD'ler ve web siteleri hızla artmıştır (Meydan ve Akdağ, 2008, s. 178). Bilgisayar sayesinde eğitim bireyselleştirilebilir. Hazırlanacak eğitim programıyla konular kolaydan zora, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene doğru sıralanarak öğrencilerin daha kolay öğrenmelerine ortam hazırlanır. Öğrenciler bilgisayarlı eğitimle aşama aşama ilerlerler. Her aşamadan sonra yapılan sınavlarla öğrencilerin kazanımları kavrama düzeyleri belirlenebilir. Öğrenilemeyen konular öğrenciler tarafından tekrarlanabilir. Eğer bilgisayar gerekli bilgi bankasına bağlıysa öğrenciler bilgilere istedikleri zaman istedikleri yerde ulaşabilirler. Bu da onlara büyük bir esneklik kazandırır (Sönmez, 1996, s. 136).

Sosyal bilgiler programında yapılan son değişiklikle birlikte öğrenci merkezli yapılandırmacı yaklaşım benimsenmiştir. Programda etkinlik merkezli eğitim hedeflenmiştir. Bu programda bireysel olarak her öğrenciye iletişim, girişimcilik, teknolojiyi kullanma, problem çözme gibi becerilerin kazandırılması amaç edinilmiştir.

Sosyal bilgilerde yer alan konuların çoğunda eğitim teknolojilerinden yararlanmak mümkündür. Sosyal bilgilerin birçok disiplinden oluşması derslerde kullanılacak teknolojik uygulamaları da çeşitlendirmektedir (Ersoy, 2013, s. 33-34). Bilgiye hızlı bir şekilde ulaşabilen, günümüz teknolojisine ayak uydurabilen vatandaşlar yetiştirebilmek için sosyal bilgiler dersinde bilgisayar teknolojileri kullanılmalıdır (Yeşiltaş, 2013, s. 106). Eğitim teknolojilerinden istediğimiz verimi alabilmemiz için iyi hazırlanmış eğitim yazılımlarına ihtiyacımız vardır. Günümüzde derslerde kullanılan eğitim yazılımlarından birisi de Morpa Kampüs Eğitim Yazılımıdır. Bu yazılımı sınıf ve branş öğretmenleri, eğitim uzmanları, editörler, grafik tasarımcıları ve pedagoğlardan oluşan 50 kişilik bir ekip hazırlamıştır. Bu ekip yazılımı sürekli yenilemektedir. Morpa Kampüs MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) müfredatına uygun, binlerce eğitsel içeriğin (konu anlatımı, çalışmalar, testler, videolar, belgesel, ödev yaprakları, deneyler, kitaplar vb.) ve detaylı raporlamanın yer aldığı bir eğitim platformudur. Morpa Kampüs'e internet bağlantısı bulunan her yerden bilgisayar ile istediğiniz zaman girebilir ve istediğiniz kadar kullanabilirsiniz. Dilediğiniz konuyu, defalarca tekrar edebilir, dilediğiniz çalışmayı, etkinliği ve testi tekrar tekrar çözebilirsiniz. Morpa Kampüs, sınıf ve branş öğretmenleri tarafından ücretsiz olarak kullanılabilir. Öğretmenlerimiz bu siteye EBA (Eğitim Bilişim Ağı) üzerinden de ulaşabilirler. Öğrenciler bu yazılımı belli bir ücret karşılığında kullanabilmektedirler (www.morpakampus.com).

Literatür taramasında bilgisayar yazılımlarının eğitimde kullanımı ile ilgili birçok araştırmaya ulaşılmış ancak Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın derslerde kullanımı ile ilgili sadece bir çalışmaya rastlanmıştır.

Değirmenci, ‘‘Eğitim Yazılımının Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Becerileri Üzerindeki Etkisi: Morpa Kampüs Uygulaması’’ adlı doktora tezinde ilkökul 1. sınıfta okuma yazma öğretiminde kullanılan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın okuma becerileri üzerindeki etkisini araştırmıştır (Değirmenci, 2014).

Bu araştırmamızda sosyal bilgiler dersi öğretiminde Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanımının sosyal bilgiler dersi öğrenci başarısına etkileri incelenmektedir. Ayrıca öğrencilerin Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı ile ilgili görüşleri de değerlendirilmeye tabi tutulmuştur.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile sosyal bilgiler dersinde kullanılacak olan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın sosyal bilgiler dersinde öğrenci başarısına etkisini ve öğrencilerin bu yazılımla ilgili görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Araştırmanın alt problemleri ise şöyle sıralanmıştır;

1. Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanılarak ders işlenen deney grubu ile geleneksel yöntem ile ders işlenen kontrol grubunun ön test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanılarak ders işlenen deney grubunun ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Geleneksel yöntem ile ders işlenen kontrol grubunun ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanılarak ders işlenen deney grubu ile geleneksel yöntem ile ders işlenen kontrol grubunun son test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Öğrencilerin, Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın sosyal bilgiler öğretiminde kullanılması ile ilgili görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Eğitim- öğretim alanında teknolojik gelişmeler yakından takip edilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak, eğitimin kalitesini artırmak amacıyla okulların teknolojik araçlarla donatılmasını hedeflemektedir. Bu araç- gereçler içerisinde etkileşimli tahta, internet ağ yapısı, tablet bilgisayarlar ve yazıcılar yer almaktadır (fatihprojesi.meb.gov.tr). Kuşkusuz eğitim öğretimde kullanılmak üzere teknolojik donanımların sağlanması önemlidir. Ancak eğitimde istenilen hedeflere ulaşmak için nitelikli eğitim yazılımlarına ihtiyaç vardır.

Günümüzde ilkökul ve ortaokullarda en çok kullanılan eğitim yazılımlarından birisi Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'dır. Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı konu anlatımı, online sınav, eğitici oyunlar, belgeseller, yazdırılabilir ödevler, ek kaynaklar ve e- kütüphane gibi bölümlerden oluşmaktadır. Öğrenciler kendi başlarına bu yazılımı kullanarak konu tekrarı yapabilir, soruları çözerek öğrendiklerini pekiştirebilir, bilgilerini

ölçerek akademik başarılarını görebilir, yazılımın sunduğu eğitsel oyunlar ve bilgi yarışmalarıyla da eğlenerek bilgilerini artırabilirler. E- kütüphane bölümünde bulunan ansiklopediler, kültür kitapları, videolar, öyküler, şarkılar ve yardımcı kaynak kitaplar öğrencilerin kendilerini geliştirmelerine olanak sağlamaktadır. Yazılım öğrencilere kendi başına öğrenme fırsatı sunduğu gibi öğretmenlere ve okul idaresine öğrencileri denetleme ve yönlendirme imkanı sunmaktadır. Bu yazılım öğretmenler tarafından ücretsiz olarak kullanılabilir (www.morpakampus.com).

Yapacağımız bu çalışma ile:

1. Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın sosyal bilgiler öğretimine katkısını ortaya koymak,
2. Bu yazılımla öğrencinin derse aktif katılımını sağlamak,
3. Öğretmenlerin sadece yönlendirme görevini üstlendiği öğrenci merkezli bir öğretim ortamı hazırlamak,
4. Morpa Kampüs gibi eğitim yazılımlarını öğrencilere ve öğretmenlere tanıtmak ve kullanımını teşvik etmek,
5. Yeni eğitim yazılımları hazırlayanlara katkı sağlamak,
6. Eğitim yazılımlarının sosyal bilgiler öğretiminde kullanımı ile ilgili yapılacak araştırmalara katkı sağlamak öngörülmüştür.

Sayıtlar

Bu araştırmada;

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin ünite ile ilgili hazır bulunuşluk düzeylerinin birbirlerine yakın olduğu,
2. Kontrol altına alınamayan değişkenlerin deney ve kontrol grupları aynı oranda etkilediği,
3. Veri toplama araçlarının, araştırmanın amacına ve konusuna uygun olduğu,
4. Öğrencilerin araştırmaya istekli bir şekilde katıldıkları ve veri toplama araçlarını doldururken bilgi ve becerilerini tam olarak yansıttıkları varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

- 1- Bu araştırma, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı 1. dönemi Tokat ili Turhal ilçesi Gaziosmanpaşa Ortaokulu 5/B ve 5/D sınıfı öğrencileri ile sınırlıdır.
- 2- Araştırma 5. sınıf sosyal bilgiler dersi “Adım Adım Türkiye” ünitesi ile sınırlıdır.
- 3- Uygulama süresi 5 hafta (15 ders saati) ile sınırlıdır.
- 4- Araştırmada ölçme ve değerlendirme, araştırmacı tarafından hazırlanan başarı testi ve görüşme formu ile sınırlıdır.

Tanımlar

Bilgisayar Destekli Eğitim: Bilgisayar destekli eğitim bilgisayarın eğitim-öğretimin kalitesini yükseltmek için idareci, öğretmen ve öğrenciler tarafından kullanılmasıdır (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2005, s. 129).

Morpa Kampüsü: Konu anlatımı, online sınav, eğitici oyunlar, belgeseller, yazdırılabilir ödevler, ek kaynaklar ve e- kütüphane gibi bölümlerinden oluşan online eğitim yazılımıdır.

Sosyal Bilgiler: Diğer sosyal bilimlerin içerik ve yöntemlerinden yararlanarak, insanların sosyal çevreleriyle olan etkileşimini inceleyen, demokratik değerleri benimsemiş, düşünen ve düşündüklerini uygulayabilen yurttaşlar yetiştirmeyi amaç edinmiş bir alandır (Doğanay, 2004, s.16- 17).

Öğretim: Öğrenciye belli şeyler kazandırmayı hedefleyen, planlı süreçtir. Bu sürecin sonundaki değişiklikler ise eğitimidir (Aküzüm 2013, s. 7).

Yazılım: Bilgisayar üzerinde işlem yapılmasını sağlayan program ya da bilgiye yazılım denir. Yazılımlar işletim sistemleri, programlama dilleri ve uygulama programlarından oluşur (Cin, 2004, s. 346-347).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Sosyal Bilgiler Öğretimi

Sosyal Bilgilerin Tanımı

Literatürü taradığımızda sosyal bilgilerin herkesçe kabul gören bir tanımının olmadığını görüyoruz. Bunun en önemli nedenlerinden birisi sosyal bilgilerin birçok disiplinden oluşmasıdır. Sosyal bilgileri “sosyal bilimlerin bulgularını entegre edip öğrencilerin düzeyine göre basitleştiren, bunları kullanarak, öğrencilere, sosyal yaşama uyum sağlamada ve sosyal sorunlara çözüm üretmede ihtiyaç duyacakları bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazandırmayı amaçlayan bir yurttaşlık eğitim programı” (Öztürk, Keskin ve Otluoğlu, 2012, s. 2) olarak tanımlayabiliriz. Sosyal Bilgiler insanların yaşamlarını konu alan, onların kendilerini ve öteki insanları anlamalarına yardımcı olan çok disiplinli bir alandır. Sosyal bilgiler, diğer sosyal bilimlerin içerik ve yöntemlerinden yararlanarak, insanların sosyal çevreleriyle olan etkileşimini inceleyen, demokratik değerleri benimsemiş, düşünen ve düşündüklerini uygulayabilen yurttaşlar yetiştirmeyi amaç edinmiş bir alandır (Doğanay, 2004, 16- 17).

Sosyal Bilgiler dersi hukuk, tarih, ekonomi, coğrafya, felsefe gibi sosyal bilimlere ait konuları kapsayan bir derstir (Alkan, 2014, s. 99).

“Sosyal bilgiler, toplumsal gerçekle kanıtlamaya dayalı bağ kurma süreci ve bunun sonucunda elde edilen dirik bilgiler olarak da tanımlanabilir. Toplumsal gerçek denildiğinde, toplumsal yaşamı düzenleyen her türlü etkinlik akla gelebilir.” (Sönmez, 1996, s. 3).

Sosyal Bilgiler Dersinin Tarihçesi

Sosyal bilgiler dersi ilk olarak 20. yüzyılın başlarında (1916) ABD’de ortaya çıkmıştır. Amerika’da sosyal bilgiler eğitiminde temel amaç çocukları demokrasiyi özümsemiş iyi bir vatandaş olarak yetiştirmek olmuştur (İnan, 2014, s. 1). Ülkemizde ilkokul 4. sınıf ve ortaokulda 5, 6. ve 7. sınıflarda okutulan sosyal bilgiler dersiyle öğrencilere toplumsal yaşamla ilgili gerekli bilgiler verilir (İnan, 2014, s. 4).

Sosyal Bilgiler dersi ülkemizde ilk kez 1968 senesinde müfredata girdi. 1985 senesinde Sosyal Bilgiler dersi kaldırılarak bu dersin yerine Milli Tarih ve Milli Coğrafya

dersleri getirildi. 1998 yılında tekrar Sosyal Bilgiler dersi okutulmaya başlandı (İnan, 2014, s. 12). 2005 yılında Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yapısal değişiklikler yapılmıştır (Kodal ve Tarhan, 2014, s. 47). Ülkemizde 2005 yılından itibaren davranışçı eğitim anlayışı bırakılarak yapılandırıcı eğitim anlayışı benimsenmiştir (Yaylak, 2014, s. 131). Yapılandırıcı eğitimde öğrenci pasif olmaktan çıkarılarak öğretimin merkezine alınmıştır. Öğretmenlere ise öğrenciye yol gösterme görevi verilmiştir.

Sosyal Bilgiler Eğitiminin Amacı

Sosyal Bilgiler eğitiminin genel amaçlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Erdemli insanlar yetiştirmek.
2. Faal vatandaşlar yetiştirmek.
3. Demokrasiyi özümsemiş katılımcı bireyler yetiştirmek.
4. Sosyalleşmiş bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır (İnan, 2014, s. 9).

Milletlerin uzun süre varlıklarını koruyabilmeleri etkili vatandaşlara sahip olmalarıyla mümkündür. Sosyal bilgiler dersinin en önemli amacı etkili vatandaşlar yetiştirmektir. Ülkemizde ilkokul ve ortaokul çağındaki çocuklar yaşam için gerekli olan tutum ve davranışları sosyal bilgiler dersinde edinirler. İşte bu yüzden sosyal bilgiler dersi çok stratejiktir. Sosyal bilgiler dersinin önemini daha iyi anlayabilmek için Amerika Birleşik Devletleri örneğine bakmak yeterlidir. XX. yüzyılın başlarında ortaya çıkan toplumsal sorunların çözümüne müfredata konulan sosyal bilgiler dersi büyük katkı sağlamıştır. Ülkemizde sosyal bilgiler öğretiminin istenilen düzeyde olduğu söylenemez. Daha donanımlı, üretken, saygılı ve vatanına bağlı bireyler yetiştirmek isteniyorsa sosyal bilgiler öğretimine daha fazla önem verilmelidir (Safran, 2008, s. 15).

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Temel İlkeler

Sosyal bilgiler dersinin devletine bağlı, sosyal çevreyle uyumlu vatandaşlar yetiştirmek gibi işlevleri vardır. Bu kadar önemli işlevlere sahip olan Sosyal bilgiler dersinin 4 temel ilkesi vardır (Safran, 2008, s. 3). Bunlar:

Etkili vatandaşlık: Her devletin eğitim sistemi devletine bağlı, mevcut rejimi benimseyen vatandaşlar yetiştirmeyi amaç edinir. Ülkemizdeki sosyal bilgiler dersinin önemli işlevlerinden biri etkili vatandaşlar yetiştirmektir. Etkili vatandaşlar yetiştirilerek

toplumun refahını artırmak, milli birlik ve beraberlik içinde çalışarak çağdaş bir toplum olmak hedeflenmiştir (Safran, 2008, s. 6-7).

Kültürleme: Toplumlar genç üyelerinden kültürlerini tanımalarını ve benimsemelerini isterler. Bu gençlerin topluma uyumları için gerekli görülür. Eğitimde kültürleme sosyal bilgiler dersiyle gerçekleştirilmeye çalışılır (Safran, 2008, s. 7).

Yöntem: Sosyal bilgiler dersindeki bütün bilgilerin bilimsel yöntemlerle elde edilmesi gerekir. Etkili vatandaşlar yetiştirmek için bu gereklidir (Safran, 2008, s. 7).

Zaman (geçmiş- bugün- gelecek): Toplumların yaşayış tarzı olan kültür, geçmişle ilgilidir. İşte bu nedenden insanların kültürlerini öğrenmelerinin ilk basamağı tarihlerini öğrenmeleridir. Bireylerin görevi geçmişlerini öğrenmek, kültürlerini yaşatmak ve bu kültürü gelecek nesillere aktarmaktır. Sosyal bilgiler dersi ile öğrenciler geçmişlerini ve kültürlerini öğrenirler (Safran, 2008, s. 8-9).

Eğitim ve Öğretimde Teknoloji Kullanımı

Öğretim, öğrenciye belli şeyler kazandırmayı hedefleyen, planlı süreçtir. Bu sürecin sonundaki değişiklikler ise eğitimidir (Aküzüm 2013, s. 7). Kalıcı bir öğretim için teknolojiye ihtiyacımız vardır (Şimşek, 2002, s. 9). Eğitim teknolojilerinin kullanıldığı derslerde öğrenci, merkezi konumdadır. Bilgiler her bir öğrenciye ilgi, yetenek ve ihtiyaçlarına göre sunulur. Bu yaklaşımda süreçten ziyade ürün önemlidir. Bu süreçte öğretmen rehber konumunda, öğrenci ise etkin konumdadır (Sönmez, 1996, s. 72). Öğretim amaçlı yazılımlar, öğretimi destekleyici yazılımlar, çoklu ortamlar ve internet öğretim ve öğrenme etkinliklerinde sıkça kullanılır (Cin, 2004, s. 350).

Bilgisayar ve Eğitim – Öğretim

Bilgisayar eğitim- öğretimde kullanılacak en önemli araçlardan biridir. Bilgisayar sayesinde eğitim bireyselleştirilebilir. Hazırlanacak eğitim programıyla konular kolaydan zora, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene doğru sıralanarak öğrencilerin daha kolay öğrenmelerine ortam hazırlanır. Öğrenciler bilgisayarlı eğitimle aşama aşama ilerlerler. Her aşamadan sonra yapılan sınavlarla öğrencilerin kazanımları kavrama düzeyleri belirlenebilir. Öğrenilemeyen konular öğrenciler tarafından tekrarlanabilir. Eğer bilgisayar, gerekli bilgi bankasına bağlıysa öğrenciler bilgilere istedikleri zaman, istedikleri yerde ulaşabilirler. Bu da onlara büyük bir esneklik

kazandırır (Sönmez, 1996, s. 136). Bilgisayar, öğrencinin birçok duyu organına hitap ederek onun başarısını artırır. (Aytaç, 2006, s. 37).

Bilgisayar kullanımı bütün dünyada hızla yaygınlaşmaktadır. Hayatın her alanında kolaylıklar sağlayan bilgisayarın eğitimde kullanılmasıyla ilgili yapılan araştırmaların sayısı her geçen gün artmaktadır. Bilgisayar eğitimin kalitesini artıran önemli bir araç olarak görülmektedir (Nas, 2006, s. 244).

Bilgisayarın Eğitimde Kullanılmasının Tarihçesi

İlk bilgisayar Charles Babbage tarafından 1933 yılında tasarlanmıştır. 1941, 1954 ve 1960'lı yıllarda bilgisayar teknolojisinde önemli gelişmeler yaşanmıştır. 1980'li yıllara gelindiğinde bilgisayarın eğitimde kullanılmasıyla ilgili tartışmalar başlamıştır (Cin, 2004, s. 344).

1980'lerden itibaren okullarda bilgisayarlar öğretim aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bilgisayar kullanımının eğitime olumlu katkılar sağlaması bilgisayarı eğitimin vazgeçilmez yardımcılarında yapmıştır. Dünyadaki diğer ülkelere paralel olarak ülkemizde de eğitim- öğretime yönelik yazılımlar, CD'ler ve web siteleri hızla artmıştır (Meydan ve Akdağ, 2008, s. 178).

Eğitimde bilgisayar ve diğer teknolojik aletlerin kullanımı 1995 yılından itibaren daha da artmıştır. Eğitim teknolojileri öğrencilerin kendi başlarına öğrenmelerine fırsat vermektedir. Faal bir şekilde eğitimin içinde olan öğrenciye öğretmen eğitim teknolojileriyle daha çok ürün oluşturarak yardımcı olmalıdır. Bilgisayarı öğrencilerinin eğitiminde kullanmak isteyen öğretmen öncelikle kendisini geliştirmelidir. İnternete erişim günümüzde kolaylaşmıştır. Öğretmenlerimiz eğitimle ilgili siteleri bilmeli hatta kendi web sitelerini yapmalıdırlar. Milli Eğitim Bakanlığı nitelikli web sayfaları oluşturarak öğrencilerin ve öğretmenlerin kullanımına sunmalıdır (Yanpar Şahin, 2004, s. 295- 296).

Bilgisayarın Eğitimdeki Kullanım Alanları

Bilgisayarın eğitimdeki kullanım alanlarını üç başlıkta toplayabiliriz (Cin, 2004, s. 348).

1-Bilgisayarın yönetim amaçlı kullanımı: Okul yöneticileri, öğretmenler ve öğrenciler okul işlerini bugün bilgisayar yardımıyla kolaylıkla yapabilmektedirler. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen MEBBİS (Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim

Sistemleri) sayesinde bütün idari iş ve işlemler internet üzerinden yapılmaktadır. MEBBİS içerisinde devlet kurumları, özel eğitim ve öğretim, personel işlemleri, mali takip modülleri, diğer projeler gibi bölümler bulunmaktadır. Bu bölümlerde kendi içlerinde modüllere ayrılmıştır. Bu modüllerden biri olan e-okul sisteminde öğrencilerle ilgili bütün işlemler yapılmaktadır. İdareciler, öğretmenler, veliler ve öğrenciler bu sistem sayesinde öğrencilerle ilgili her türlü bilgilere ulaşabilmektedir. Öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz kendileri ile ilgili işlemleri, başvuruları internet üzerinden yapmakta ve sonuçlarını internet üzerinden takip etmektedirler (mebbis.meb.gov.tr).

2- Bilgisayarın Rehberlik Amaçlı Kullanımı: Rehberlik alanında bilgisayarın kullanımı öğretmenlerimizin işini kolaylaştırmıştır. Rehber öğretmenler artık planlarını ve programlarını daha hızlı hazırladıkları için öğrencilerine daha fazla zaman ayırabilmektedirler. Öğretmenler bilgisayar yardımıyla okulla ilgili bilgileri yeni gelen öğrencilere daha hızlı sundukları için bu öğrencilerin okullarına uyum sağlama süreleri de kısalmıştır. Öğrenci bilgilerini bilgisayar ortamında tutulması da rehber öğretmenlerinin işini kolaylaştırmıştır. Rehberlikle ilgili hazırlanan yazılımlar bugün rehber öğretmenlerinin en büyük yardımcısı olmuştur (Cin, 2004, s. 349-350).

3- Bilgisayarın Eğitim ve Öğrenme Etkinliklerinde Kullanımı: Öğretim amaçlı yazılımlar, öğretimi destekleyici yazılımlar, çoklu ortamlar ve internet öğretim ve öğrenme etkinliklerinde sıkça kullanılır (Cin, 2004, s. 350).

Eğitim Yazılımları

“Bir bilgisayarda donanıma hayat veren ve bilgi işlemde kullanılan programlar, yordamlar, programlama dilleri ve belgelemelerin tümüne” yazılım denir (<http://www.tdk.gov.tr>). Bu yazılımları şöyle sınıflandırabiliriz:

1. Araştırma ve Pratik Yaptırma Yazılımları: Piyasadaki çoğu yazılım bu grubun içerisine girer. Bu tür yazılımlarda öğrencilere konu öğretilmez, öğrenildiği varsayılan konularla ilgili pratik yapmaları sağlanır. Bilgisayar öğrenciye soru yöneltir ve verilen cevaba göre dönüt sağlar (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2005, s. 136). Bu yazılımlar öğrencilerin sahip olduğu bilgilerin kalıcılığını sağlamak için kullanılır (Uşun, 2004, s.48).

2. Öğretici Yazılımlar: Bu yazılım türünde temel amaç hazırlanan içeriklerle ders konularının öğretilmesidir. Bu tür yazılımlarda konuların pekiştirilmesi

için değerlendirme bölümleri de vardır. Öğrenciler buralardaki soruları çözerek kendilerini değerlendirebilirler (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2005, s. 138). Bu yazılımda bilgisayar ile öğrenci arasında etkileşim yoluyla ders ortamı oluşturulur (Uşun, 2004, s.47).

3. Benzetim Yazılımları: Bu yazılımlarda sınıfta gösterilmesi zor olan ortamlar sanal olarak oluşturulur. Bu yazılımlar sayesinde ders konusu ve deneyler her yönüyle incelenmiş olur (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2005, s. 140- 141).

4. Problem Çözme Yazılımları: Genelde oyun formatında olan bu yazılımlarda öğrenciler eski bilgilerini kullanarak oluşturulan problemi çözmeye çalışırlar (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2005, s. 140).

5. Eğitsel Oyunlar: Oyunlar, insanları eğlendiren, onların bedensel ve zihinsel yapısını geliştiren etkinliklerdir (Uşun, 2004, s. 49). Bu yazılım türü oyun formatındadır. Öğrenciler hazırlanan oyunlar yardımıyla konuları öğrenirler. Oyun içerisindeki alıştırmaları çözerek bilgilerini pekiştirirler (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2005, s. 141).

Uşun (2004, s. 126- 127), eğitim- öğretimde kullanılacak yazılımlarda bulunması gereken bazı temel özellikleri şöyle sıralamıştır:

1. Dersin amaçlanan hedefleriyle uyumlu olmalıdır,
2. Öğrencilerin kapasiteleri ile uyumlu olmalıdır,
3. Öğrenciyi işin içine katmalı, etkileşimi artırmalıdır,
4. Bireyselleştirilmiş eğitimi desteklemelidir,
5. Öğrencinin derse karşı motivasyonunu sağlanmalıdır,
6. Öğrenciye geri bildirim sağlamalıdır,
7. Öğretmeni destekleyici olmalıdır,
8. Öğrencinin aktivitelerini zamanında ve doğru değerlendirebilmelidir,
9. Öğretim tasarımı ilkelerine uygun yapıda olmalıdır.

Bilgisayar Destekli Eğitim

BDE (Bilgisayar Destekli Eğitim) bilgisayarın eğitim- öğretimin kalitesini yükseltmek için idareci, öğretmen ve öğrenciler tarafından kullanılmasıdır (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2005, s. 129).

Bilgisayar Destekli Eğitimin Unsurları

Bilgisayar Destekli Eğitim donanım, yazılım, öğrenci ve öğretmen olmak üzere 4 unsurdan oluşur.

1. Donanım (Hardware): ‘‘Bilgisayar izlenceleri, yordamlar, kurallar ve bunlara ilişkin belgelemeye karşıt anlamda, bilgi işlemede kullanılan fiziksel öğeler ya da fiziksel öğeler bütününe’’ donanım denir (<http://www.tdk.gov.tr>). Donanımı oluşturan parçaları üç grupta inceleyebiliriz. Bunlar;

Giriş araçları: Bu araçlarla bilgisayara veriler girilir. Bu araçların en yaygın olanları fare, klavye, tarayıcı, kameradır.

Çıkış araçları: Bilgilerin kullanıcıya aktarıldığı birimlerdir. Ekran ve yazıcı gibi.

İşlem araçları: Bilgi toplayan araçlardır. Bunlar, anakart, RAM, ROM, sabit disk, merkezi işlem birimi ve CD ROM’dur (Cin, 2004, s. 346).

2. Yazılım (Software): Bilgisayar üzerinde işlem yapılmasını sağlayan program ya da bilgiye yazılım denir. Yazılımlar işletim sistemleri, programlama dilleri ve uygulama programlarından oluşur (Cin, 2004, s. 346- 347). Windows, Mac OS, Android günümüzde en çok kullanılan işletim sistemlerinin başında gelir. Adobe Photoshop, Mikrossoft Office, WinRAR, Google Chrome ve GOM Player günümüzde kullanılan programlardandır. C programlama dili, Assembly programlama dili, Visual Basic, Pascal Programlama Dili, Delphi Programlama Dili ve Pic Basic Pro Programlama Dili günümüzde kullanılan programlama dillerinin bazılarıdır. (Robotiksistem.com)

3. Öğrenci: Öğrencilerin bilgisayar kullanıyor olabilmeleri gereklidir. Çocukların bilgisayar kullanım düzeyleri yeterli değilse öğretmenlerin çeşitli eğitimlerle bu durumu ortadan kaldırmaları gereklidir. Öğretmenler çeşitli eğitsel bilgisayar oyunlarını kullanarak çocukların ilgisini çekebilirler. Öğrenciler bilgisayarları korkmadan etkin şekilde kullanmalıdırlar (Cin, 2004, s. 347).

4. Öğretmen: Bilgisayarın eğitimde kullanılması öğretmenin önemini azaltmaz. Öğretmen çocuklara bilgisayar kullanımını öğretmelidir. Bilgisayarın eğitimde verimli bir şekilde kullanılması için öğretmenlerin rehberliğine ihtiyaç vardır. Öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitimde etkin olmaları için en başta kendilerinin bilgisayar kullanımını konusunda yeterli olmaları gerekir (Cin, 2004, s. 347- 348). Öğretim

sürecinde bilgisayar öğretmen yerine bir seçenek değil öğretimi tamamlayıcı ve güçlendirici bir elemandır (Uşun, 2004, s. 40).

Bilgisayar Destekli Eğitimin Amaçları

BDE'nin öğrenciler için hedeflenen genel amaçlarını sıralayacak olursak:

- Öğrencilerin ilgisini artırmak,
- Öğrencilerin bilimsel düşünme yeteneğini geliştirmek,
- Grup çalışmalarını desteklemek,
- Öğretme yöntemlerini genişletmek,
- Öğrencilerin bireysel öğrenme yeteneklerini geliştirmek,
- Öğrencide ileri düzeyde düşünme becerisinin gelişmesini desteklemek,
- Problem çözme becerilerini desteklemek,
- Hipotez kurmaya cesaretlendirmek, vb. şekilde genel amaçlar ortaya çıkarmaktır (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2005, s.130).

Bilgisayar Destekli Eğitimin Sağladığı Yararlar

Bilgisayar destekli eğitimin sağladığı birçok yarar vardır. Bunlardan bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

1- Öğrenme hızı: BDE'de öğrenciler kendi öğrenme hızlarına göre konuları öğrenebilirler. Yavaş öğrenen çocuklar için bu çok önemlidir. Bu durum aynı zamanda hızlı öğrenen öğrenciler içinde büyük avantajdır çünkü bu öğrenciler diğer öğrencileri beklemek zorunda olmadıklarından yeni konuya geçebilirler (Meydan ve Akdağ, 2008, s. 179).

2- Öğretimsel etkinliklerin çeşitliliği: BDE ortamında çok çeşitli görsel ve işitsel etkinliklerin bulunması öğrenciyi derse karşı güdülediği gibi başarısını da artırır (Meydan ve Akdağ, 2008, s. 179- 180).

3- Öğrenci etkinliklerinin ve performansının izlenebilmesi: Eğitimde bilgisayarın kullanılmasıyla öğretmenler artık öğrencilerinin performanslarını daha kolay takip edebilmektedirler. BDE ortamında öğrencilerin hangi konuya ne kadar zaman harcadıklarını, hangi kazanımlarda yetersiz olduklarını bilgisayar ortamında gören

öğretmen ve idareciler gerekli yönlendirmeleri daha kolay yapabilmektedirler (Meydan ve Akdağ, 2008, s. 180).

4- Zamandan ve ortamdaki bağımsızlık: BDE’de öğrenciler öğretim faaliyetlerini zaman ve mekâna bağlı kalmadan yürütebilirler. Öğrencilerin bir şeyler öğrenmek için okulda olmaları ve derse katılmaları gerekmez. Bu durum öğrencilere büyük bir esneklik kazandırır (Meydan ve Akdağ, 2008, s. 180).

5- Matematik temelli derslere ilgiyi artırma: Bilgisayar ortamında grafikler, tablolar, şekiller daha kolay ve renkli olarak oluşturulabilir. Bu durum öğrencilerin sayısal derslere ilgisini artırır (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2005, s. 131).

6- Kullanışlı olma: Bilgisayarlar her an kullanıma hazırdır. Dinlenme, sıkılma ve sabırsızlık gibi durumlar ortaya çıkmaz. Bu açıdan baktığımızda bilgisayarlar bazen insanlardan daha iyi öğreticidirler (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2005, s. 132).

Bilgisayar Destekli Eğitimin Sınırlılıkları

Bilgisayar destekli eğitimin sağladığı avantajların yanı sıra sınırlılıkları da vardır. Bunlardan bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

1- Öğrencilerin sosyo- psikolojik gelişmelerinin engellenmesi: Bilgisayarın öğrencileri bireyselleştirdiği öğretmeni ve arkadaşlarıyla etkileşimini azalttığını bununda öğrencilerin sosyo- psikolojik gelişimini olumsuz etkilediğini düşünen uzmanlar vardır. Şüphesiz buradaki olumsuzluğu önlemede en büyük görev öğretmenlere düşmektedir. Öğretmenler bilgisayarın pedagojik olarak doğru kullanılmasına rehberlik etmelidirler.

Eğitimde kullanılan yazılımlar sadece bireysel çalışmayı gerektirmemeli aynı zamanda öğrencilerin birbirleriyle olan etkileşimini de sağlamalıdır. (Meydan ve Akdağ, 2008, s. 180-181).

2- Özel donanım ve beceri gerektirmesi: BDE için gerekli olan donanım ve yazılımların temini kolay değildir. Bunların bazılarının temini için ciddi bütçelere ihtiyaç vardır. Yazılımlar sürekli güncellendiği için bilgisayar donanımlarının da yenilenmesi gerekir. Bunların yanında bu bilgisayarları kullanacak öğrencilerin ve öğretmenlerin gerekli donanıma sahip olmaları da başka bir sorundur (Meydan ve Akdağ, 2008, s. 181).

3- Eğitim programını desteklememesi: BDE’de kullanılacak olan yazılımların eğitim programlarıyla uyumlu olması gerekir. Piyasada bulunan birçok yazılım teknolojik

düzeyleri bakımından yeterli olsa da eğitim programlarıyla uyumlu olmadıkları için öğretimsel değerleri azdır (Meydan ve Akdağ, 2008, s. 181- 182).

4- Öğretimsel niteliğin zayıf olması: Hazırlanan eğitim yazılımları öğretim tasarımı ilkesine uygun olmalıdır. Bu yazılımlar hedeflenen öğrenci grubuna uygun içerikte olmalıdır. Bu tür yazılımların azlığı bilgisayar temelli eğitimin kalitesini olumsuz etkilemektedir. (Meydan ve Akdağ, 2008, s. 182).

5- Bilgisayar ekranının sınırlılığı: Derste aynı anda fazla miktarda metin kullanılacaksa bunun bilgisayarla yapılması zor olabilir. Çünkü bilgisayar ekranı, aynı anda çok fazla metin ekrana taşıyamaz (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2005, s.133).

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Eğitim Teknolojisi

Teknoloji eğitimi büyük oranda değiştirmiştir. Öğrenme sınıfta yapılan öğretmen merkezli bir etkinlik olmaktan çıkmıştır. Teknoloji sayesinde sınıfta yapılması çok zor olan faaliyetler artık kolayca yapılabilmektedir. Teknoloji eğitimi kolaylaştırdığı gibi kalıcılığını da artırmıştır (Ersoy, 2013, s. 31).

Sosyal bilgiler programında yapılan son değişiklikle birlikte öğrenci merkezli yapılandırmacı yaklaşım benimsenmiştir. Programda etkinlik merkezli eğitim hedeflenmiştir. Bu programda bireysel olarak her öğrenciye iletişim, girişimcilik, teknolojiyi kullanma, problem çözme gibi becerilerin kazandırılması amaç edinilmiştir.

Sosyal bilgilerde yer alan konuların çoğunda eğitim teknolojilerinden yararlanmak mümkündür. Sosyal bilgilerin birçok disiplinden oluşması derslerde kullanılacak teknolojik uygulamaları da çeşitlendirmektedir (Ersoy, 2013, s. 33- 34).

Bilgiye hızlı bir şekilde ulaşabilen, günümüz teknolojisine ayak uydurabilen vatandaşlar yetiştirebilmek için sosyal bilgiler dersinde bilgisayar teknolojileri kullanılmalıdır (Yeşiltaş, 2013, s. 106).

Sosyal bilgiler dersi öğretmenleri, eğitim yazılımlarını etkin biçimde kullanmalıdırlar. Derslerde eğitim yazılımlarının etkin bir şekilde kullanılmasında en büyük görev öğretmenlere düşmektedir. Çünkü bilgisayar teknolojilerini etkin olarak kullanan öğretmenlerin olmadığı bir yerde eğitim yazılımlarının ve bilgisayar donanımlarının olması eğitime katkı sağlamaz (Yeşiltaş, 2013, s. 128).

Çağımızın önemli gerçeklerinden biri olan teknoloji eğitim alanında önemli değişimlere neden olmaktadır. Günümüz öğretmenleri teknolojinin eğitimde kullanılması konusunda olumlu bir tutum içerisinde olmalıdır. Teknolojiyi etkin bir biçimde kullanmalıdırlar (Doğanay, 2004, s.37). Öğretmenler hızla değişen teknolojiyi yakından takip etmelidir. Çünkü eğitimde teknolojinin kullanılması derslerin kalitesini ve öğrencilerin derse olan ilgisini artıracaktır. Milli Eğitim Bakanlığı derslerde eğitim teknolojilerinin kullanılmasını sağlamak için çeşitli çalışmalar yapmalıdır. Öğretmenlerin ve öğrencilerin internete kolayca ulaşmaları sağlanmalıdır. Ayrıca öğretmenlere derslerde teknolojinin kullanılması ile ilgili hizmet içi kurslar verilmelidir (Sönmez, 2006).

Fatih Projesi

Milli Eğitim Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın birlikte başlattıkları FATİH Projesi (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi Projesi) eğitimde teknolojinin etkin ve verimli olarak kullanılmasını hedeflemiştir. Her sınıfa etkileşimli tahta kurmak, her okula fotokopi makinesi vermek, her öğretmene, ortaokul ve lise öğrencilerine tablet bilgisayar temin etmek projenin dikkat çeken hedeflerinden bazılarıdır. 2010 yılında başlanan bu kapsamlı projeye çok büyük bütçeler ayrılmıştır (grup1fatihprojesi.wordpress.com).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 1980'den itibaren bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanılmasıyla ilgili başlattığı projeler 2010 yılında FATİH Projesi'nin başlatılmasıyla yepyeni bir boyut kazanmıştır. FATİH Projesi gerek yüksek bütçesiyle gerekse hedefleriyle eğitimde teknolojinin kullanımıyla ilgili dünyadaki en büyük projelerden birisidir. Bu proje okullardaki teknolojik imkanları geliştirerek eğitimde fırsat eşitliğini sağlamayı amaç edinmiştir. Bu amaçla 620.000 dersliğin internet altyapısı hazırlanmış etkileşimli tahtalarla donatmak hedeflenmiştir. Bunun dışında 680.000 öğretmene ve 12 milyon öğrenciye tablet verilmesi planlanmıştır (Ekici ve Yılmaz, 2013). FATİH Projesi ile sadece okul içindeki eğitimin kalitesinin artırılması hedeflenmemiştir. Bu projeye öğrenciler kendilerine verilen tabletler ve hazırlanan eğitim içerikleri sayesinde okul dışı saatlerde de kendilerini geliştirebileceklerdir. İçinde çok sayıda elektronik doküman olan, EBA sayesinde öğrenciler eğitim materyallerine rahatlıkla ulaşabileceklerdir (fatihprojesi.meb.gov.tr).

Ülkemizdeki eğitim ortamını iyileştirmeyi hedefleyen FATİH Projesi genel olarak 5 bileşenden oluşmaktadır:

1- Donanım: Bu kapsamda 620 000 dersliğe etkileşimli tahta kurulacak, bütün okullara doküman kamera ve fotokopi makinesi verilecektir. Ayrıca 680.000 öğretmene ve 12 milyon öğrenciye tablet verilmesi de hedeflenmektedir.

2- Elektronik içerik: Bu kapsamda öğrencilerin derslerde ve ders dışında kullanabilmeleri için e içerikler hazırlanacaktır. Öğrenciler bu elektronik dokümanları hem çevrimiçi hem de çevrimdışı olarak kullanabileceklerdir.

3- Öğretim programlarının yenilenmesi: FATİH Projesi ile sağlanan donanım ve yazılımların derslerde etkin kullanımını sağlamak için mevcut öğretim programlarının değiştirilmesi düşünülmektedir.

4- Öğretmenlerin eğitimi: Eğitimde teknolojik altyapının kurulması eğitimin kalitesinin artırılması için tek başına yeterli değildir. Teknolojinin verimli kullanılabilmesi için öğretmenlerin bu konu ile ilgili eğitilmesi şarttır. Milli Eğitim Bakanlığı gerek uzaktan eğitim, gerekse yüz yüze eğitim faaliyetleri ile öğretmenlere eğitimler vermeyi amaçlamaktadır.

5- İnternet altyapısı ve kullanımı: Bu kapsamda bütün okulların internet altyapıları iyileştirilecektir. Öğrenci ve öğretmenlerin interneti bilinçli kullanmalarını sağlamak için çalışmalar yapılacaktır (grup1fatihprojesi.wordpress.com).

Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı

Günümüzde ilkokul ve ortaokullarda en çok kullanılan online eğitim yazılımlarından birisi olan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımına <http://www.morpakampus.com/> adresinden ulaşılabilir. Bu yazılımı sınıf ve branş öğretmenleri, eğitim uzmanları, editörler, grafik tasarımcıları ve pedagoğlardan oluşan 50 kişilik bir ekip hazırlamıştır. Bu ekip yazılımı sürekli yenilemektedir. Morpa Kampüs MEB müfredatına uygun, binlerce eğitsel içeriğin (konu anlatımı, çalışmalar, testler, videolar, belgesel, ödev yaprakları, deneyler, kitaplar vb.) ve detaylı raporlamanın yer aldığı bir eğitim platformudur. Morpa Kampüs'e internet bağlantısı bulunan her yerden bilgisayar ile istediğiniz zaman girebilir ve istediğiniz kadar kullanabilirsiniz. Dilediğiniz konuyu, defalarca tekrar edebilir, dilediğiniz çalışmayı, etkinliği ve testi tekrar tekrar çözebilirsiniz. Morpa Kampüs, sınıf ve branş öğretmenleri tarafından ücretsiz olarak kullanılabilir. Öğretmenlerimiz bu siteye EBA üzerinden de ulaşabilirler.

Öğrenciler bu yazılımı belli bir ücret karşılığında kullanabilmektedirler (<http://www.morpakampus.com>).

Morpa Kampüsü Kullanarak öğrenciler:

- Derste öğrendiklerini evde istedikleri kadar tekrar edebilirler.
- Sesli ve animasyonlu konu anlatımları, çalışmalar, çözümlü sorular, deneyler, belgeseller ve ödevler sayesinde konuyu daha iyi anlarlar.
- Testleri çözerek başarılarını artırabilir ve sınavlara hazırlanabilirler.
- Çalışmalarındaki başarı durumunu ayrıntılı şekilde raporlayabilirler.
- Öğretmenlerinin gönderdiği ödevlere, sınavlara ve dokümanlara ulaşabilirler.
- Türkiye genelinde yapılan ödüllü bilgi yarışmalarına katılabilirler.

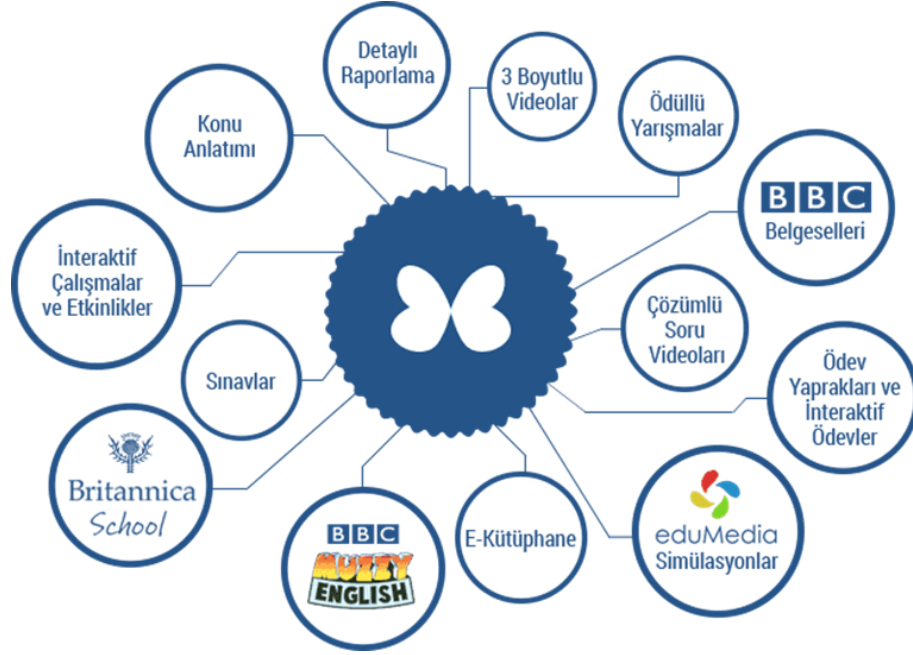
Morpa Kampüsü kullanarak öğretmenler:

- Öğrencinin ilgisini çeken animasyonlu konu anlatımlarıyla dersi daha rahat anlatıp konunun pekiştirilmesini sağlayabilirler.
- Sınıf içi motivasyonu artıran eğlenceli ve interaktif etkinliklerden faydalanabilirler.
- Müfredata uygun binlerce soru ve test sayesinde öğrencilerini daha iyi ölçebilirler.
- Detaylı raporlama sayesinde öğrencilerinizin gelişimi hakkında tam ve doğru bilgi sahibi olabilirler.
- Hazırladığınız sınavları, ödevleri ve dokümanları öğrencilerinizle ve zümredeki diğer öğretmenlerle paylaşabilirler.
- Dersleri daha eğlenceli hâle getirmek için eğitsel oyunlar ve bilgi yarışmalarından faydalanabilirler.
- Yüzlerce kitaptan oluşan zengin bir içeriğe sahip e-kütüphaneden yararlanabilirler (<http://www.morpakampus.com>).

Morpa Kampüs'ün İçeriği

Morpa Kampüs öğrencileri başarıya taşıyacak birçok içerikten oluşur. Bu içeriklerden bazıları şunlardır:

Şekil 1. Morpa Kampüs Bölümler Şeması

Kaynak: <https://www.morpakampus.com>

Konu Anlatımı: Bu bölümde temel derslerin tüm konularını içeren sesli ve animasyonlu konu anlatımları yer almaktadır. Bu animasyonları dilediğiniz kadar izleyebilirsiniz. Okulda öğrendiklerinizi bu konu anlatımlarıyla pekiştirebilir, sınav öncesinde konu tekrarlarını yapabilirsiniz.

İnteraktif çalışmalar ve etkinlikler: Bu bölümde her ders ve her alt konu için hazırlanmış interaktif etkinlikler yer almaktadır. Öğrenciler doğru-yanlış, sürükle bırak, eşleştirme, çoktan tek ve çoktan çok seçmeli yapılarda hazırlanmış sorularla öğrendiklerini pekiştirebilirler.

Sınavlar: Morpa Kampüs'te her alt konu için hazırlanmış Konu Tarama Testleri, her tema-ünite için hazırlanmış Tema-Ünite Sınavları, dönem sonu değerlendirme için hazırlanmış Ara Değerlendirme Sınavları, yıl sonu değerlendirme için hazırlanmış Genel Değerlendirme Sınavları yer almaktadır. Öğrenciler bu soruları çözerek kendilerini ölçebilir, yanlış yanıtladığı soruların çözümlerini inceleyebilir ve bu konularla ilgili sistem tarafından yapılan yönlendirmeler sayesinde tam öğrenmeyi gerçekleştirebilir.

Ödev yaprakları ve interaktif ödevler: Morpa Kampüs'te her alt konu için en az bir sayfadan oluşan ödev yaprakları yer almaktadır. Bu ödev yaprakları hem bireysel çalışmaya hem de sınıf çalışmalarına uygundur. Ayrıca bu ödevlerin dışında yazılımda interaktif ödevler de yer almaktadır. Öğretmenin interaktif ödevi öğrenciye göndermesi durumunda öğrenci online olarak ödevi yapabilir ve bu ödevi yine online ortamda öğretmene gönderebilir. Öğrenci, öğretmenin ödevine verdiği notu ve ödeviyle ilgili yorumlarına ulaşabilir.

Çözümlü soru videoları: Bu bölümde yer alan çözümlü soru videosuyla farklı çözüm teknikleri öğrenebilir, konuları pekiştirebilirsiniz.

Kütüphane: Morpa Kampüs e-kütüphanede sınıf seviyesine uygun yardımcı kitaplar, öyküler, İngilizce ve Türkçe sesli öyküler, sözlükler, ansiklopediler, kültür kitapları, belgeseller ve şarkılar, çizgi filmler ve çocuk tiyatroları yer almaktadır (<http://www.morpakampus.com>).

İlgili Araştırmalar

Literatür taramasında Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın derslerde kullanımı ile ilgili sadece bir araştırmaya ulaşılmıştır. Değirmenci, "Eğitim yazılımının birinci sınıf öğrencilerinin okuma becerileri üzerindeki etkisi: Morpa Kampüs Uygulaması" adlı doktora tezinde ilkökul 1. sınıfta okuma yazma öğretiminde kullanılan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın okuma becerileri üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Çalışmanın deney grubunda 24, kontrol grubunda da 24 öğrenci yer almıştır. Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin fonolojik farkındalık puanlarının kontrol grubu öğrencilerine göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin okuduğunu anlama puanları ile kontrol grubu öğrencilerinin okuduğunu anlama puanları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür. Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre "atlayıp geçme, tekrar, yanlış okuma" hatalarını daha az yaptığı görülmüştür. Eğitim yazılımının kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin ve kontrol grubu öğrencilerinin okuma hızlarının birinci sınıf düzeyinde olduğu görülmüştür. Deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre dakikada okudukları kelime sayısının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Eğitim yazılımının kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin ve kontrol grubu öğrencilerinin

prozodi yeterlilik puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Görüşme yapılan öğretmenlerin Morpa Kampüs Eğitim Yazılımına ilişkin olumlu görüşlere sahip olduğu görülmüştür (Değirmenci, 2014).

Ülkemizde Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın derslerde kullanımı ile ilgili sadece bir araştırmaya yapılmasına rağmen eğitim yazılımlarının derslerde kullanımı ile ilgili birçok araştırma yapılmıştır.

Sosyal Bilgiler Alanında Yapılan Araştırmalar

Hayal (2015), “ İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrencilerin Başarılarına Derse Yönelik Tutumlarına ve Kalıcılıklarına Etkisi” adlı tez çalışmasının çalışma grubunu 2013- 2014 eğitim öğretim yılı, Sakarya ili Serdivan ilçesindeki Zübeyde Hanım İlkokulunda öğrenim gören 4/A ve 4/B öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmanın deney grubunu oluşturan 4/B sınıfındaki 33 öğrenci bilgisayar laboratuvarında bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile ders işlemiştir. Araştırmanın kontrol grubunu oluşturan 4/A sınıfındaki 33 öğrenci ile klasik yöntemde ders işlenmiştir. Araştırma verileri SPSS 18.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma, bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarılarını ve derse karşı tutumlarını anlamlı derecede artırdığını ortaya koymuştur.

Çener (2011), “ Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulamalarının Öğrencilerin Erişi ve Tutumlarına Etkisi” isimli çalışmasında 6. Sınıf sosyal bilgiler dersinin bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile işlenmesinin öğrenci akademik başarısı ve tutumuna etkisini araştırmıştır. Araştırmada ön test–son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre eğitsel yazılım kullanılarak ders işlenen deney grubunun akademik başarı düzeyi, dersi geleneksel yöntemle işlenen kontrol grubuna göre anlamlı bir şekilde yüksek çıkmıştır. Ancak sosyal bilgiler dersinin eğitsel yazılım kullanılarak işlenmesi öğrencilerin derse karşı tutumlarını anlamlı derecede etkilememiştir.

Yeşiltaş (2010), “Sosyal Bilgiler Öğretimine Yönelik Geliştirilen Bilgisayar Yazılımının Akademik Başarı ve Tutuma Etkisi” isimli doktora tezinde ilköğretim 7. sınıf sosyal bilgiler dersine yönelik olarak geliştirilecek bir bilgisayar yazılımının geliştirme sürecini ve geliştirilen yazılımla yapılacak öğretim faaliyetinin öğrencilerin akademik başarılarına ve derse karşı tutumlarına etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır.

Araştırmada öntest– sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma 2009-2010 eğitim– öğretim yılında Ankara ili Elmadağ ilçesi Dr. Kazım Ahmet Mihçioğlu İlköğretim Okulu 7. sınıfında öğrenim gören deney grubunda 24, kontrol grubunda 24 öğrenci olmak üzere toplam 48 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın deney grubunda ders işlenirken araştırmacı tarafından geliştirilen eğitim yazılımı kullanılmıştır. Kontrol grubunda ise ders kitapları kullanılarak ders işlenmiştir. Araştırma sonunda elde edilen veriler, sosyal bilgiler dersinde kullanılan bilgisayar yazılımının akademik başarıyı ve derse karşı tutumu olumlu yönde etkilediğini göstermiştir.

Alkan (2009), ilköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi “Ya İstiklal, Ya Ölüm!” ünitesinde bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin akademik başarılarına etkisini araştırmıştır. Araştırma, ön test son test kontrol gruplu model olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunda 41 öğrenci yer almıştır. Deney ve kontrol gruplarının her ikisinin dersine de araştırmacı girmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre bilgisayar destekli öğretim yönteminin kullanıldığı deney grubunun akademik başarısının, geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca cinsiyetin öğrencilerin akademik başarılarına etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Kaya, “Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnteraktif (Etkileşimli) Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi” adlı tez çalışmasında ilköğretim okullarında interaktif bilgisayar destekli öğretimin sosyal bilgiler dersinde kullanımının akademik başarıya etkisini araştırmıştır. Araştırmaya TED İstanbul Koleji Vakfı Özel İlköğretim Okulu 6. sınıf öğrencilerinden 40 öğrenci katılmıştır. Deney grubundaki öğrencilere harita ve ölçekler konusu interaktif bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile kontrol grubundaki sınıfta ise bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile araştırmacı tarafından anlatılmıştır. Verilerin çözümlenmesi SPSS/PC paket programı kullanılarak yapılmıştır. Elde edilen sonuçlardan 0.05 anlamlılık düzeyinde gruplar arasında deney grubunun lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Araştırma sonunda interaktif bilgisayar destekli öğretimin öğrencinin başarısını artırdığı tespit edilmiştir. Ancak cinsiyet faktörünün sosyal bilgiler dersi başarısında anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür (Kaya, 2008).

Oğuz (2008), “İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretim Yöntemi İle Turizm Konularının Öğretimi” başlıklı

çalışmasında bilgisayar destekli öğretim yönteminin 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi akademik başarılarına etkisini araştırmıştır. Araştırma 2007- 2008 eğitim öğretim yılı 1. döneminde Ankara Kocatepe İlköğretim Okulu'nda gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen uygulanmıştır. Deney grubunda 29, kontrol grubunda 29 olmak üzere araştırmanın örneklemini toplam 58 öğrenciden oluşturmuştur. Araştırmada dersler kontrol grubunda geleneksel öğretim yöntemiyle, deney grubunda ise bilgisayar destekli öğretim yöntemiyle işlenmiştir. Araştırma sonucunda, 0,05 anlamlılık düzeyinde, sosyal bilgiler dersi konularının öğretiminde bilgisayar destekli öğretim yöntemi kullanımı ile öğrenim gören öğrencilerle, geleneksel öğretim yöntemi olan anlatım yönteminin uygulandığı öğrencilerin akademik başarıları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

Tankut (2008), “İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Akademik Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi” adlı bir araştırma yapmıştır. Bu tez çalışmasında bilgisayar destekli öğretim kullanılmasının, öğrenci başarısı ve hatırlama düzeyi üzerinde etkili olup olmadığı sorusuna cevap aranmıştır. Çalışma deney ve kontrol grubu olmak üzere toplam 40 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada deney grubuna ‘KidsPlus İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler’ yazılımı kullanılarak ders anlatılmıştır. Kontrol grubunda ise dersler geleneksel öğretim yöntemi kullanılarak işlenmiştir. Derslerin bitiminden sonra uygulanan son test sonuçlarına göre, deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur. Bu farklılık bilgisayar destekli öğretimi kullanan deney grubu lehine olmuştur. Son test uygulamasından 6 hafta sonra gerçekleştirilen hatırlama testinde, deney grubu lehine anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur.

Kuş, “İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Karadeniz Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi Konularının Bilgisayar Destekli Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisinin Değerlendirilmesi” adlı araştırmasında 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde uygulanan bilgisayar destekli öğretimin öğrenci başarısına etkisini araştırmıştır. Ön test ve son test karşılaştırmalı deneysel yöntemin uygulandığı araştırmada konular deney grubuna bilgisayar destekli öğretim yöntemiyle öğretilirken, kontrol grubuna geleneksel yöntemlerle öğretilmeye çalışılmıştır. Bu araştırmanın sonucuna göre bilgisayar destekli öğretim yöntemi kullanılarak öğretim gören deney gurubu öğrencileri “Karadeniz Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi “ konularını öğrenmede geleneksel öğretim gören kontrol grubu öğrencilerinden daha başarılı olmuştur. Ayrıca araştırmada uygulanan tutum ölçeği,

deney grubu öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine karşı tutumlarında olumlu bir artışın olduğunu göstermiştir (Kuş, 2006).

Arslan, tarafından gerçekleştirilen ‘‘Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretim’’ adlı araştırmada Sosyal Bilgiler dersinin işlenişi sırasında ortaya çıkan güçlüklerin giderilmesinde bilgisayar destekli öğretimin sağlayacağı katkıları ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda bilgisayar destekli öğretimin Sosyal bilgiler dersinde öğrenci başarısını arttırdığı görülmüştür (Arslan, 2006).

Hüçüptan (2006), bilgisayar destekli öğretimin 6. sınıf sosyal bilgiler dersi öğrenci akademik başarısına etkisini araştırmıştır. Araştırma deneysel yöntem kullanılarak yapılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu Sakarya ili Adapazarı merkez ilçesindeki Zübeyde Hanım İlköğretim Okulu ve Hakkı Demir İlköğretim Okulu 6. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmanın deney grubunda ders işlenirken eğitim yazılımı kullanılmıştır. Kontrol grubunda ise dersler klasik yöntemle işlenmiştir. Araştırma sonunda yapılan son test puanlarına bakıldığında bilgisayar destekli öğretim yönteminin kullanıldığı deney grubu lehine anlamlı farklar bulunmuştur.

Yılmaz, ‘‘İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Avrupa’da Yenilikler Ünitesinin Öğretiminde Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulamalarının Öğrencilerin Başarıları ve Tutumları Üzerindeki Etkisi’’ başlıklı çalışmada bilgisayar destekli öğretimin 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi akademik başarı ve derse karşı tutumları üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırmaya 70 öğrenci katılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 11.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucuna göre bilgisayar destekli öğretim öğrencilerin akademik başarılarını ve derse karşı tutumlarını olumlu yönde etkilemiştir (Yılmaz, 2005).

Aydın (2003), ‘‘Bilgisayar Destekli Öğretimin Sosyal Bilgiler Dersinde Akademik Başarı ve Hatırlama Düzeyi Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi’’ adlı tez çalışmada bilgisayar destekli öğretimin geleneksel öğretim yöntemlerine göre akademik başarıyı artırdığını ve öğrenmede kalıcılığı sağladığını ortaya koymuştur. Ayrıca araştırmada öğretmenlerin bilgisayar destekli öğretim konusunda olumlu düşüncelere sahip olduğu belirtilmiştir.

Aksu, ‘‘Bilgisayar Destekli Öğretim Etkinliklerinin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi Erişilerine Etkisi’’ adlı çalışmasını 2001- 2002 eğitim öğretim yılı Ankara ili Çubuklu ilçesi Çubuk İlköğretim Okulu’nda

gerçekleştirmiştir. Araştırmaya 30'u deney, 30'u kontrol grubu olmak üzere 60 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın deney grubunda ders işlenirken eğitim CD'si kullanılmıştır. Deney grubunda derslere araştırmacı girmiştir. Kontrol grubunda ise dersler klasik yöntemle kendi sınıf öğretmenleri tarafından işlenmiştir. Ders işleme süreci tamamlandıktan sonra kontrol ve deney grubu öğrencilerine son test uygulanmıştır. Araştırma sonunda elde edilen veriler deney grubu lehine anlamlı bir farklılığın ortaya çıktığını göstermiştir. Ayrıca araştırmada bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile ders yapılan sınıftaki öğrencilerin derse karşı daha istekli oldukları gözlenmiştir (Aksu, 2002).

Karaman, Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin Sosyal Bilgiler Dersinde, İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Bilişsel Gelişimleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi'' isimli tez çalışmasında 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile bilişsel amaçlara ulaşma düzeyini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonunda bilgisayar destekli eğitim yöntemini kullanmanın öğrenmenin daha fazla olmasını sağladığı belirlenmiştir. Ayrıca araştırmanın çalışma grubunda cinsiyetler arasında öğrenmede anlamlı farklılaşmanın olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır (Karaman, 2002).

BÖLÜM III

YÖNTEM

“Yöntem, araştırmada cevap aranan problemin çözümlü için izlenecek yolları doğru ve tutarlı bir biçimde ortaya koyan, birbiri ile ilişkili aşamalardan oluşan bir süreçtir” (İslamoğlu ve Alnıaçık, 2014, s. 81).

Bilimsel araştırmalarda kullanılacak yöntem ve teknikler ayrıntıları ile belirtilmelidir. Uygulanacak yöntem amaca uygun olmalıdır (Karasar, 2014, s. 75). Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın sosyal bilgiler öğretiminde kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına katkısının araştırıldığı çalışmamızın bu bölümünde araştırmanın yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bilimsel araştırmalarda üç türlü yaklaşımdan söz edebiliriz. Bunlar nicel yaklaşım, nitel yaklaşım ve karma yaklaşımdır. Karma yaklaşımda nicel ve nitel yaklaşımlar birlikte yer alır (Creswell, 2013, s. 3). Karma yaklaşımda nicel ve nitel veriler toplanır. Bu veriler ayrı ayrı analiz edilir. Son aşamada elde edilen sonuçların karşılaştırması yapılır (Creswell, 2013, s. 219).

Sosyal bilgiler dersinde Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına etkisinin araştırıldığı bu çalışmada nicel ve nitel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda, ön test son test kontrol gruplu deneysel desen araştırmanın modelini oluşturmuştur.

Nicel araştırmalarda en çok kullanılan yöntemlerden biri deneysel yöntemdir. Deneysel yöntemde deney ve kontrol grupları vardır. Bu gruplardan deney grubuna araştırmacı tarafından müdahale edilir. Kontrol grubuna müdahalede bulunulmaz. Deney ve kontrol gruplarının birbirlerine denk olması istenen bir durumdur. Deney öncesi yapılan ön test, gruplar arası denkleğın ölçülmesinde kullanılır. Deney sonrası yapılan son test ise deney grubuna yapılan müdahalenin sonuçlarını bize gösterir (Azar, 2008, s.37).

Araştırmanın, biri deney diğeri kontrol grubu olmak üzere iki grup üzerinde gerçekleştirilmiştir. Her iki gruba da deney öncesi ön test, deney sonrası son test uygulanmıştır. Çalışma grubuna ilk aşamada ön test uygulanmıştır. Ön test aşamasında araştırmacı tarafından hazırlanan başarı testi kullanılmıştır. Araştırmanın deney grubunda ders işlenirken Morpa Kampus eğitim yazılımı kullanılmıştır. Kontrol

grubunda ise ders kitabının kullanıldığı geleneksel yöntemle ders işlenmiştir. Her iki grupta da derslere araştırmacı girmiştir. 5 haftalık ders işleme süreci tamamlandıktan sonra deney ve kontrol grubuna son test uygulanmıştır.

Araştırmanın nitel boyutunda; mülakat yöntemi kullanılmıştır. Deney grubu öğrencilerinin Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı ile ilgili görüşleri mülakat formu kullanılarak alınmıştır. Bu mülakatta öğrencilere 6 adet açık uçlu soru yöneltilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Tokat ili Turhal ilçesinde bulunan ortaokullar oluşturmaktadır. Örneklemine ise Tokat ili Turhal ilçesi Gaziosmanpaşa Ortaokulu'nda öğrenim gören 5. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem belirlenirken olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme metodu kullanılmıştır.

Amaçlı örneklemede araştırmacı amacına uygun örnekleme çeşitli durumları göz önünde tutarak kendisi seçer (Arslantürk, 2008, s.130).

Araştırmanın çalışma grubu kolay ulaşılabilirlik, bilgisayar sınıfının bulunması, ders programının uygunluğu gibi nedenlerden dolayı Tokat ili Turhal ilçesi Gaziosmanpaşa Ortaokulu öğrencilerinden oluşturulmuştur. Bu okulda bulunan 5/A, 5/B, 5/C ve 5/D sınıfı öğrencilerine başarı testi uygulanmıştır. Uygulama sonunda elde edilen bulgular Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1. Tokat İli Turhal İlçesi Gaziosmanpaşa Ortaokulu 5/A, 5/B, 5/C ve 5/D Sınıfı Öğrenci Sayıları ve Bu Sınıflara Ait Başarı Testi Aritmetik Ortalamaları

Sınıflar		Öğrenci sayısı	Aritmetik Ortalama
5/A	Sınıfı	20	1.00
	Ön test	20	29.50
5/B	Sınıfı	19	2.00
	Ön test	19	34.21
5/C	Sınıfı	15	3.00
	Ön test	15	33.00
5/D	Sınıfı	21	4.00
	Ön test	21	35.71

Tablo 1'de görüldüğü gibi 5/B sınıfında 19, 5/D sınıfında 21 öğrenci vardır. 5/B sınıfının başarı testi aritmetik ortalaması 34.21, 5/D sınıfının başarı testi aritmetik ortalaması 35.71'dir. Başarı puanları ve öğrenci sayıları birbirine yakın olan sınıflardan

5/B deney grubu 5/D ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. 5/B sınıfının deney grubu olarak belirlenmesinde bu sınıfta bilgisayar kullanmayı bilen öğrenci sayısının fazla olması etkili olmuştur.

Ölçme Araçları

Araştırmamızın nicel boyutunda veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan ‘‘Sosyal Bilgiler Başarı Testi’’ kullanılmıştır. Başarı testi çoktan seçmeli test formatında hazırlanmıştır.

Başol (2016, s.42), çoktan seçmeli testlerin sınavlarda en çok kullanılan türlerden biri olduğunu belirtmiştir. Bu sınav türünde öğrenci doğru cevabı birden fazla şık arasından seçer. Bu şıkların sayısı sınıf düzeyine göre farklılık gösterebilir. Bu sınav türünde ölçülebilen kazanım sayısı fazladır. Çoktan seçmeli testlerin güvenilirliği yüksektir.

Hazırlanan başarı testi ile öğrencilerin akademik başarılarını ölçmek hedeflenmiştir. İlk aşamada başarı testinin kapsamı belirlenmiştir. Başarı testinin kapsamı belirlenirken Berkay yayıncılığa ait İlköğretim Sosyal Bilgiler 5. Sınıf Ders Kitabı’ndan ve İlköğretim 4-5. Sınıflar Sosyal Bilgiler Programı’ndan yararlanılmıştır. Başarı testi hazırlanırken 5. sınıf sosyal bilgiler dersi 2. üniteye ait konular ve kazanımlar dikkate alınmıştır. Üniteye ait konu ve kazanımlar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 2. Adım Adım Türkiye Ünitesi Konu ve Kazanım Dağılım Tablosu

2.Ünite Adım Adım Türkiye	
Konular	İlgili Kazanımlar
Ülkemizin Güzelliklerine Yolculuk	1. Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesnelere ve yapıtları tanır.
Zengin Kültürümüz	2.Ülkemizin çeşitli yerlerindeki kültürel özelliklere örnekler verir.
Farklılıklar ve Benzerliklerimiz Zenginliğimizdir	3.Ülkemizin çeşitli yerleri ile kendi çevresinin kültürel özelliklerini benzerlikler ve farklılıklar açısından karşılaştırır.
Ortak Değerlerimiz	4.Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki önemini açıklar.
Çağdaşlaşan Türkiye	5.Kanıt kullanarak Atatürk inkılâplarının öncesi ile sonrasındaki günlük yaşamı karşılaştırır.
Yeni Türk Devletinin Temelleri	6. Atatürk inkılâplarıyla ilkelerini ilişkilendirir.

Testin kapsamı belirlendikten sonra konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Konuyla ilgili 2006 ile 2016 yılları arasındaki PYBS (Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavı) soruları, ders kitaplarındaki sorular, yardımcı kaynaklardaki sorular ve Milli Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Kazanım Kavrama Testleri ve Değerlendirme Sınavları incelenmiştir. Araştırmacı tarafından ilk aşamada 36 sorudan oluşan çoktan seçmeli bir sınav hazırlanmıştır. Hazırlanan sorularla ilgili 3 Sosyal Bilgiler öğretmeni ve akademisyenin görüşlerine başvurulmuştur. Alınan dönütler sonucu soru sayısı 30'a düşürülmüştür. Uygulamada ortaya çıkabilecek aksaklıkları belirlemek ve hazırlanan sınavın güvenilirlik derecesini görmek amacıyla Tokat İli Turhal İlçesi Mimar Sinan Ortaokulu'nda pilot çalışma yapılmıştır. Pilot uygulamaya 101 tane 6. sınıf öğrencisi katılmıştır.

Pilot uygulamanın madde analizini yapmak için Ohio Üniversitesi'nin web sitesinden indirilen "TAP" (Test Analysis Program) programı kullanılmıştır (<http://www.ohio.edu/people/brooksg/software.htm>). Yapılan analiz sonucu testin KR-20 güvenilirlik katsayısı 0.81, ortalama güçlüğü 0.70, ortalama ayırt ediciliği ise 0.41 olarak çıkmıştır. Soru bazında analiz sonuçları tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Başarı Testi Soru Analizleri Tablosu

Sorular	Madde Zorluk Derecesi	Ayırıcılık Endeksi
1	0,81	0,12
2	0,81	0,37
3	0,70	0,53
4	0,58	0,56
5	0,79	0,40
6	0,53	0,62
7	0,80	0,33
8	0,77	0,12
9	0,85	0,43
10	0,97	0,07
11	0,91	0,17
12	0,97	0,10
13	0,95	0,13
14	0,76	0,43
15	0,63	0,45
16	0,32	0,71
17	0,62	0,49
18	0,69	0,63
19	0,69	0,26
20	0,87	0,23
21	0,74	0,50
22	0,50	0,41
23	0,58	0,77
24	0,73	0,33
25	0,67	0,60
26	0,64	0,46
27	0,55	0,42
28	0,57	0,38
29	0,51	0,69
30	0,61	0,73

KR- 20 VE KR- 21 formülleri Kuder ve Richardson tarafından geliştirilmiştir. Bu formüller yapılan testlerin güvenilirliğinin hesaplanmasında kullanılır. Bu güvenilirlik hesaplarının yapılabilmesi için testteki her soruya kaç kişinin doğru cevap verdiğini bilmemiz gerekir (Başol, 2016, s.135). Testlerde güvenilirliğin hesaplanmasının dışında madde analizinin de yapılması gerekir. Madde analizi yaparak testteki soruların güçlük düzeyini ve ayırt edicilik özelliklerini belirleyebiliriz. Bu veriler ışığında testlerde gerekli düzenlemeler yapılarak teste son hali verilmelidir (Başol, 2016, s.233).

Pilot uygulamada elde edilen veriler ışığında başarı testinden ayırıcılık endeksi düşük olduğu için 1, 7, 8, 10, 13. sorular testten çıkarılmıştır. Soruların kazanımlara eşit olarak dağılmasını sağlamak için de 19, 20, 22, 24 ve 28. sorular testten çıkarılmıştır.

Ayrıca 11, 12 ve 23. sorular üzerinde düzeltmeler yapılmıştır. 20 sorudan oluşan başarı testine uzman görüşü de alınarak son hali verilmiştir.

Araştırmanın nitel boyutunda veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından uzman görüşleri de alınarak hazırlanan mülakat formu kullanılmıştır. Bu formda 6 adet açık uçlu soru bulunmaktadır.

Açık uçlu sorularda öğrencinin cevaplarını sınırlayan seçenekler bulunmaz. Açık uçlu sorularda cevaplayan kişi sorulara özgürce cevap verir ve bu soruların cevapları olduğu gibi kayıt altına alınır (Aziz, 2014, s.94).

Veri Toplama Süreci

Araştırmaya Tokat ili Turhal ilçesi Gaziosmanpaşa Ortaokulu 5. sınıf öğrencileri katılmıştır. Bu okulda uygulama yapabilmek için 10/10/2016 tarihinde Turhal İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınmıştır. 13/10/2016 tarihinde önceden hazırlanan başarı testleri kontrol ve deney grubunu belirlemek amacıyla okuldaki 5/A, 5/B, 5/C ve 5/D sınıfindaki öğrencilere uygulanmıştır. Başarı testinden alınan puanlar, ders programı, öğrencilerin devam durumları ve bilgisayar kullanım becerileri dikkate alınarak 5/B sınıfı deney grubu 5/D sınıfı ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Deney grubunda 19, kontrol grubunda ise 21 öğrenci bulunmaktadır. Deney grubuna Morpa Kampus eğitim yazılımı kullanılarak ders işlenirken kontrol grubunda Berkay Yayıncılık tarafından hazırlanan ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabı kullanılarak klasik yöntemde ders işlenmiştir. İki grupta da dersler araştırmacı tarafından verilmiştir. Araştırmanın ders aşaması 5 hafta (5x3= 15 ders saati) sürmüştür. Ders işleniş süreciyle ilgili zaman çizelgesi tablo 4'te sunulmuştur.

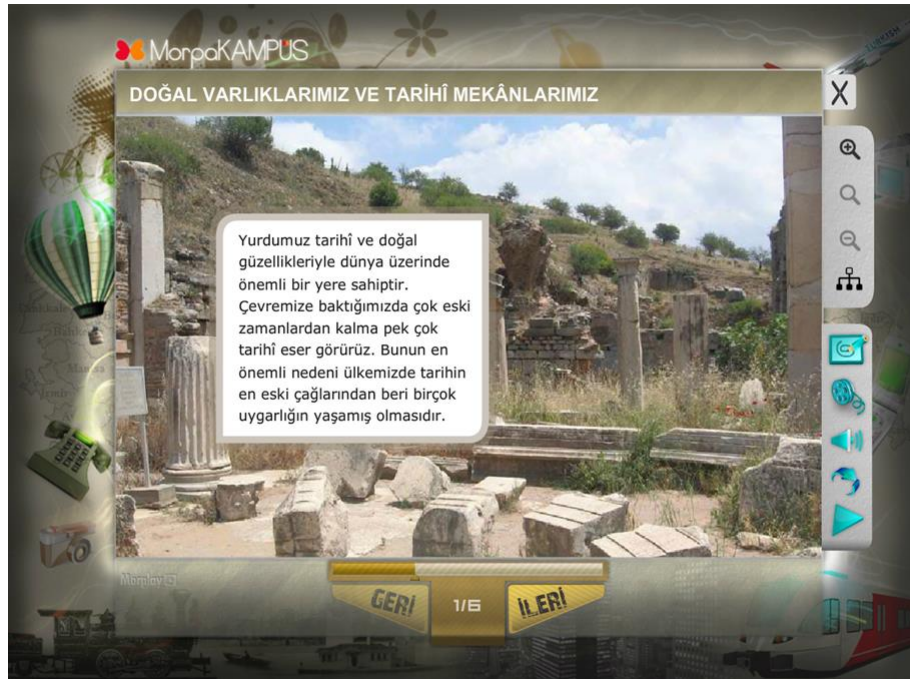
Tablo 4. Ders İşleniş Süreci Zaman Çizelgesi

Süre 5 Hafta 2. Ünite: Adım Adım Türkiye			
Hafta	Süre	Kazanımlar	Konu Başlıkları
17 - 21 Ekim	3	1. Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesnelere ve yapıtları tanıır.	Doğal Varlıklar Tarihi Mekanlar Yapıtlar ve Nesneler
24 - 28 Ekim	3	2. Ülkemizin çeşitli yerlerindeki kültürel özelliklere örnekler verir. 3. Ülkemizin çeşitli yerleri ile kendi çevresinin kültürel özelliklerini benzerlikler ve farklılıklar açısından karşılaştırır. 4. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki önemini açıklar	Kültürel Özelliklerimiz
31- Ekim 04- Kasım	3	5. Kanıt kullanarak Atatürk inkılaplarının öncesi ile sonrasındaki günlük yaşamı karşılaştırır.	Atatürkçülüğü ve Atatürk İnkılaplarını Öğreniyorum
07 - 11 Kasım	3	5. Kanıt kullanarak Atatürk inkılaplarının öncesi ile sonrasındaki günlük yaşamı karşılaştırır.	
14 - 18 Kasım	3	6. Atatürk inkılaplarıyla ilkelerini ilişkilendirir.	Atatürk İlke ve inkılapları
Genel değerlendirme			

Deney grubunda ders işlerken bilgisayar sınıfındaki bilgisayarlar ve etkileşimli tahta kullanılmıştır. Ders başlamadan önce bütün bilgisayarlarda Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı açılmıştır. Öğrenciler Morpa Kampüs Eğitim Yazılımındaki uygulamaları bireysel olarak gerçekleştirmişlerdir. İlk derste yazılımın kullanımı ile ilgili öğrencilere bilgiler verilmiştir. Deney grubunda ders işleniş süreci 6 aşamadan oluşmuştur.

1. aşamada öğrencilerin dikkatini çekmek için işlenecek konu ile ilgili sorular sorulmuştur. Bu aşama tamamlandıktan sonra etkileşimli tahtadan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı açılarak konu anlatımı bölümü öğrencilerle birlikte izlenmiştir. Bu bölümde anlaşılmayan kısımlarla ilgili sorular araştırmacı tarafından yanıtlanmıştır. Konu anlatımı bölümünü isteyen öğrenciler kendi bilgisayarlarından tekrar izleyebilmişlerdir. Bu aşamayı tamamlayan öğrenciler ikinci aşamaya geçmiştir.

Şekil 2. Morpa Kampüs Konu Anlatım Bölümü Örneği

Kaynak: <https://www.morpakampus.com>

2. aşamada öğrenciler bilgisayarlarından konuyla ilgili çalışmalarını yapmışlardır. Bu kısımda bulunan etkileşimli sorular öğrenciler tarafından cevaplandırılmıştır.

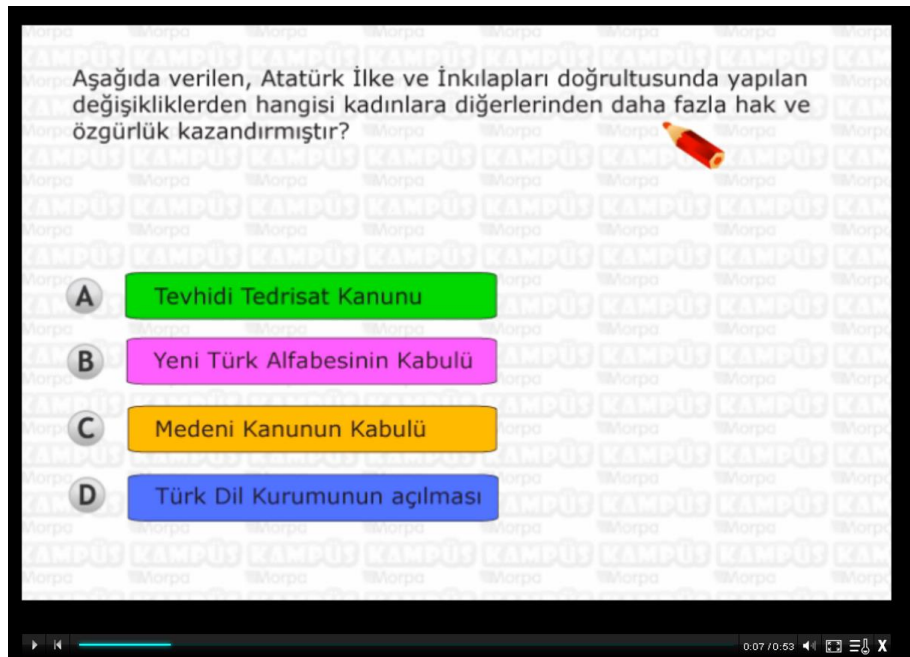
Şekil 3. Morpa Kampüs Çalışmalar Anlatım Bölümü Örneği

Kaynak: <https://www.morpakampus.com>

3. aşamada öğrenciler çözümlü soruların olduğu videoları izlemişlerdir.

Şekil 4. Morpa Kampüs Çözümlü Sorular Bölümü Örneği

Kaynak: <https://www.morpakampus.com>

4. aşamada yazılımdaki interaktif ödevler öğrenciler tarafından yapılmış ve cevapları “cevapla” butonuna basılarak kontrol edilmiştir.

Şekil 5. Morpa Kampüs İnteraktif Ödevler Bölümü Örneği

İNTERAKTİF
SOSYAL BİLGİLER ÖDEVİ

Morpa
KAMPÜS
www.morpakampus.com.tr

ATATÜRK İNKILAPLARININ ÖNEMİ

Aşağıdaki anlatımlardan doğru olanları işaretleyiniz.

İnkılaplar, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra yapılmıştır.

İnkılaplar, Türk milletinin günlük yaşamını da etkilemiştir.

İnkılaplar, pek çok konuda yapılmıştır.

İnkılaplar ile Batı medeniyetini taklit etmek için yapılmıştır.

İnkılaplar, Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyine çıkarmak için yapılmıştır.

İnkılaplar ile modern dünya devletleriyle aynı değerler benimsenmiştir.

** Aşağıdaki alanlarda yapılan devrimlere ikiye örnek veriniz.

Siyasal alanda	1- 2-	
Hukuk alanında	1- 2-	
Eğitim ve kültür alanında	1- 2-	
Toplumsal alanda	1- 2-	
Sanayi alanında	1- 2-	

** Atatürkgülük hakkında araştırma yaparak elde ettiğiniz bilgilerin özeti yazınız.

---

www.morpakampus.com.tr

Kaynak: <https://www.morpakampus.com>

5. aşamada öğrenciler interaktif olarak hazırlanan konu tarama testlerini cevaplamışlardır. Soruları cevapladıktan sonra “sınavı bitir” düğmesine tıklayarak öğrenciler cevaplarını kontrol etmişlerdir. Bu aşamayı tamamlayan öğrencilerden konu anlatım bölümünden anlamadıkları konuları tekrar izlemeleri istenmiştir.

Şekil 6. Morpa Kampüs Konu Tarama Testleri Bölümü Örneği

MorpaKAMPÜS → Atatürk İlkeleri

SINAVI BİTİR

Atatürk inkılabları sayesinde soyadı kanunu çıkarıldı. Böylece isim ve adres karışıklığı ortadan kalktı.

Cem öğretmen ifadesinde Atatürk ilkelerinin hangisinden bahsetmiştir?

A Laiklik

B Halkçılık

C Milliyetçilik

D Cumhuriyetçilik

9 / 10

Kaynak: <https://www.morpakampus.com>

6. aşama ev ödevinden oluşmaktadır. Dersin sonunda öğrencilere yazılımdan çıktısı alınan ev ödevleri dağıtılmıştır.

Şekil 7. Morpa Kampüs Ev Ödevi Bölümü Örneği

MorpaKAMPÜS Ev Ödevim

Tarih: _____
Adım: _____
Soyadım: _____

DOĞAL VARLIKLARIMIZ VE TARİHİ MEKÂNLARIMIZ

Yandaki haritadan yararlanarak yaşadığınız yer ile ilgili bilgileri noktalı yerlere yazınız.

Doğal varlıklar:.....
Tarihi mekânlar:.....

* Aşağıdaki kavramları ilgili açıklamalarla eşleştiriniz.

Tarihi nesne
Tarihi mekân
Doğal varlık
Tarihi yapıt

İnsanlar tarafından yapılmayan, kendiliğinden ya da doğal yollarla (rüzgâr, güneş, sıcaklık farkları) oluşan varlıklardır.
Geçmiş uygarlıklardan kalan kalıntı ve eserlere verilen genel bir addir.
İnsanlığın çok eski zamanlarından günümüze kalmış bizim için önemli olan çanak, çömlek, sanat eserleridir.
Geçmişteki insan topluluklarının kalıntılarının bulunduğu alanlara verilen addir.

* Verilen doğal varlıkları ve tarihi mekânları buldukları yerlerle eşleştiriniz.

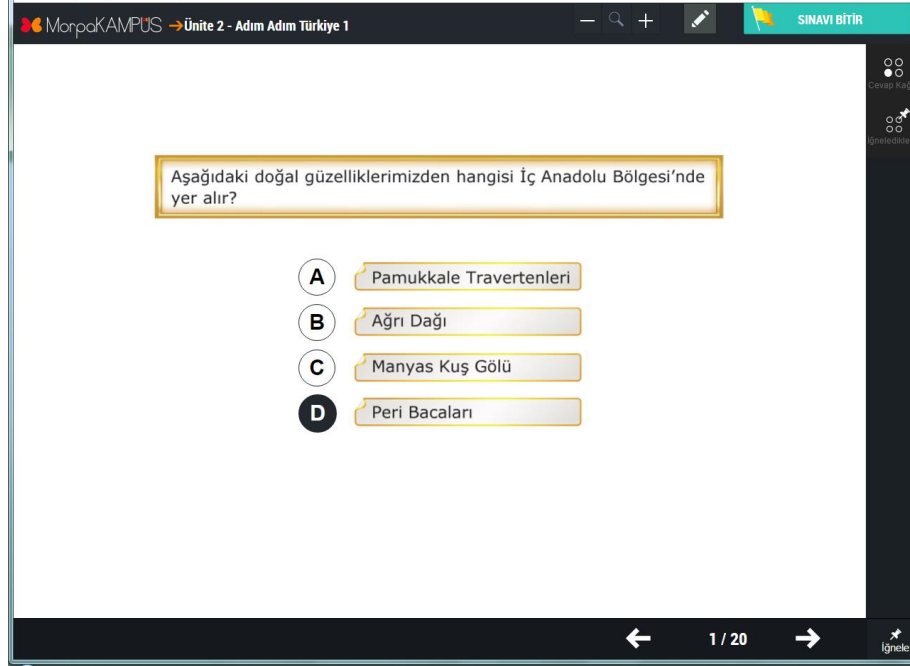
Efes Antik Kenti	Nevşehir	Alaattin Tepesi
Pamukkale Travertenleri	Denizli	Alanya Kalesi
Mogan Gölü	İzmir	Peri Bacaları
Manavgat Şelalesi	Antalya	Karain Mağarası
Kadifekale	Konya	Mevlana Türbesi

MorpaKAMPÜS Ev Ödevim Bu ödevle ilgili soru, anlatımlarına, çözümlerine ve sorularına www.morpakampus.com adresinden ulaşabilirsiniz.

Kaynak: <https://www.morpakampus.com>

Bütün bu aşamaların dışında ünite sonunda öğrencilerden Tema- Ünite Öğrenim Alanı kısmında bulunan genel değerlendirme sınavı sorularını çözmeleri istenmiştir. Bu bölümde 60 soru bulunmaktadır. Öğrencilerimiz bu 6 aşamayı öğrenme hızlarına göre tamamlamışlardır.

Şekil 8. Morpa Kampüs Tema Değerlendirme Bölümü Örneği

Kaynak: <https://www.morpakampus.com>

Kontrol grubunda dersler normal sınıf ortamında ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabı kullanılarak yapılmıştır. Dersin giriş kısmında ders kitabındaki sorular sorularak derse başlanmıştır. Daha sonra konuyla ilgili bölümler öğrencilere okutulmuştur. Kitabın içinde bulunan sorular ve görsellerle ilgili öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Araştırmacı tarafından konu öğrencilere özetlenmiş ve soru cevap çalışması yapılarak konunun daha iyi anlaşılması sağlanmıştır. Ders kitabının ilgili kısımları işlendikten sonra öğrencilerden çalışma kitabındaki etkinlikleri yapmaları istenmiştir. Yapılan etkinliklerin kontrol edilmesinden sonra ders işleniş süreci tamamlanmıştır.

Şekil 9. 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabından Örnek Bir Sayfa

ÜLKEMİZİN GÜZELLİKLERİNE YOLCULUK

Ülkemizde bulunan önemli doğal varlıklarla tarihî mekânlar hangileridir?

Türkiye, zengin doğal varlıkların ve tarihî mekânların bulunduğu bir ülkedir. Binlerce yıllık tarihiyle birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. Anadolu'da yaşamış farklı uygarlıklara ait tarihî mekânları ve yapıtları hemen her bölgemizde görmek mümkündür. Şimdi bu tarihî mekân ve yapıtlardan bazılarını tanıyalım.

İlk durağımız Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı. Burası Birinci Dünya Savaşı sırasında Çanakkale Deniz ve Kara Muharebelerinin yapıldığı tarihî yarımadadır. Yarımadada gezerken muharebe alanlarına, anıtlara, şehitliklere, kalelere ve top, tüfek, mermi gibi savaşa ilgili yapıtlara ve nesnelere rastlayabilirsiniz. Gelibolu Yarımadası dik yamaçlı kıyıları, güzel koyları, uzun kumsalları ve daha birçok doğal güzellikleriyle de görülmeye değerdir.

Gelibolu Şehitlik Anıtı, Çanakkale

 Gelibolu Yarımadası, 1973 yılında millî park olarak kabul edildi. Çanakkale sınırları içinde yer alan Millî Park, Birleşmiş Milletler Millî Parkları ve Korunma Alanları listesinde yer almaktadır.

Çömlek, Frigyalılar

Gelibolu'dan sonraki durağımız Ankara ili, Polatlı ilçesi sınırları içindeki Gordion Müzesi ve tarihî kalıntıları. Gordion, bir Anadolu uygarlığı olan Frigyalıların başkentiydi. Gordion'da Friglerden kalan mühür, sikke, çanak-çömlek, çeşitli seramik ve diğer tarihî nesnelere sergilendiği müzeyi ziyaret edebilirsiniz. Bunun yanında Kral Midas'ın ve diğer ileri gelenlerin mezarları olan tümülüslerle Antik Gordion Yerleşimi'ni gezebilirsiniz.

Kaynak: (Özensoy ve Aynacı, 2016, s.32)

Şekil 10. 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğrenci Çalışma Kitabından Örnek Bir Sayfa

Öncesi ve Sonrası

A. Atatürk inkılaplarının öncesi ve sonrasındaki günlük yaşamı; yönetim, eğitim, ekonomi, hukuk ve kadın hakları bakımından araştırınız. Elde ettiğiniz bilgilerden yararlanarak aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

	Atatürk İnkılapları Öncesi Durum	Atatürk İnkılapları Sonrası Durum
Yönetim		
Hukuk		
Eğitim		
Kadın Hakları		
Ekonomi		

Kaynak: (Özensoy ve Aynacı, 2016, s.34)

Ünitenin işlenişi tamamlandıktan sonra hem deney grubuna hem de kontrol grubuna 18/11/2016 tarihinde tekrar başarı testi uygulanmıştır. Ayrıca deney grubu öğrencilerine görüşme formu verilerek Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı ile ilgili görüşleri alınmıştır. Böylece araştırmanın okuldaki aşaması tamamlanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın nicel boyutunun veri toplama aracı olan başarı testinde, 20 soru bulunmaktadır. Bu testte her doğru cevap 5 puan değerindedir. Yanlış cevaplar veya boş bırakılan cevaplar testin sonucuna etki etmemiştir. Bu testten alınabilecek en yüksek puan "20.5 =100" dür. Başarı testinin hazırlık aşamasında madde analizini yapmak, testin güvenilirlik katsayısını hesaplamak için Ohio Üniversitesi'nin web sitesinden indirilen "TAP" (Test Analysis Program) programı kullanılmıştır.

Araştırmamızın nicel boyutunda elde edilen verilerin analizinde SPSS 23.0 (Statistical Package for the Social Sciences) programından yararlanılmıştır. Araştırmamızdaki kontrol ve deney grubunun ön test aritmetik ortalamaları SPSS yardımıyla hesaplanmıştır. Grup içi ön test- son test sonuçlarının karşılaştırılmasında bağımlı örneklem t- testi kullanılmıştır. Kontrol ve deney gruplarının test sonuçlarının birbirleriyle karşılaştırılmasında ise bağımsız örneklem t- testi kullanılmıştır. Bu testler uygulanmadan önce ön test ve son test puanlarının normallik testi yapılmıştır.

Sosyal bilgiler alanında veri analizinde en çok kullanılan programlardan biri SPSS programıdır. Programın Windows işletim sistemi ile uyumlu çalışması ve kullanımının kolay olması veri analizinde onu bir adım öne çıkarmaktadır (Gürbüz ve Şahin, 2015, s. 200). SPSS’te bağımsız örneklem t- testi birbirinden bağımsız iki grubun ortalamalarının karşılaştırılmasında kullanılır (Durmuş, Yurtkoru ve Çinko, 2011, s. 118). Bağımlı örneklem t- testi ise aynı grubun deney öncesi ve deney sonrası ölçümlerinin karşılaştırılmasında kullanılır (Durmuş, Yurtkoru ve Çinko, 2011, s. 134).

Araştırmanın nitel aşamasında deney grubuyla yapılan mülakatlarda elde edilen veriler kontrol edilerek sınıflandırılmıştır. Veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

Betimsel analizde, görüşme sonucu elde edilen veriler soru veya konu temel alınarak analiz edilir. Betimsel analizde amaç konunun tanımlanmasını ve açıklanmasını sağlamaktır (Ekiz, 2007, s. 195- 196). Betimlemede elde edilen veriler detaylı bir şekilde yorumlanır. Betimlemede yorum yapmayı kolaylaştırmak için ana başlıklar ve kodlar oluşturulabilir (Creswell, 2013, s. 199).

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucu ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir. Bulgular sıralanırken araştırmaya ait alt problemlerdeki sıra takip edilmiştir. Alt problemlerle ilgili bulgulara geçilmeden önce, deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test puanlarının normallik testi yapılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarının ön test başarı puanlarının normal dağılım gösterip göstermediklerini anlamak için normallik testi yapılmıştır. Analiz sonuçları tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Deney ve Kontrol Grubunun Ön Test Puanları Normallik Testi

Gruplar	Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	p.
Deney Grubu Ön test	.938	19	.247
Kontrol Grubu Ön test	.926	21	.114

*Ortalamalar arasındaki fark 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 5'te görüldüğü gibi deney ve kontrol gruplarının ön test puanları normal dağılım göstermektedir ($p. > .05$). Bu duruma göre, ön test puanlar üzerinde parametrik testler uygulayabiliriz.

İkinci olarak deney ve kontrol gruplarının son test başarı puanlarının normal dağılım gösterip göstermediklerini anlamak için normallik testi yapılmıştır. Analiz sonuçları tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Deney ve Kontrol Grubunun Son Test Puanları Normallik Testi

Gruplar	Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	p.
Deney Grubu Ön Test	.921	19	.116
Kontrol Grubu Ön Test	.936	21	.182

*Ortalamalar arasındaki fark 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 6’da görüldüğü gibi, deney ve kontrol gruplarının son test puanları normal dağılım göstermektedir ($p > .05$). Bu duruma göre son test puanları üzerinde parametrik testler uygulanabiliriz.

Birinci Alt Probleme İlgili Bulgular

Alt Problem 1: “Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanılarak ders işlenen deney grubu ile geleneksel yöntem ile ders işlenen kontrol grubunun ön test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?”

Birinci alt problemin sorusuna yanıt bulabilmek için deney ve kontrol gruplarının ön test puanları üzerinde bağımsız örneklem t- testi uygulanmıştır. Analiz sonuçları tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Puanları Üzerinde Bağımsız Örneklem T- Testi Sonuçları

Gruplar	$\bar{X}$	N	S.S.	S.H.	t	df.	p
Deney Grubu:	34.21	19	14.93	3.42	-.39	25.86	.695
Kontrol Grubu:	35.71	21	7.46	1.62			

*Ortalamalar arasındaki fark 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 7’de görüldüğü gibi deney ve kontrol gruplarının ön test puanları anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p > .05$). Bu durumda deney ve kontrol grubunun ön test sonuçlarının denk olduğunu söyleyebiliriz. Yani araştırma öncesi deney ve kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı düzeyleri denktir.

İkinci Alt problemle İlgili Bulgular

Alt Problem 2: “Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanılarak ders işlenen deney grubunun ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?”

İkinci alt problemin sorusuna yanıt bulabilmek için deney grubunun ön test ve son test puanları üzerinde bağımlı örneklem t- testi uygulanmıştır. Analiz sonuçları tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8.Deney Grubunun Ön Test ve Son Test Puanları Üzerinde Bağımlı Örneklem T- Testi Sonuçları

Testler	$\bar{X}$	N	S.S.	S.H.	t	df.	p
Ön Test:	34.21		14.93	3.42			
		19			-4.97	18	.00
Son Test:	54.47		16.40	3.76			

*Ortalamalar arasındaki fark 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 8’de görüldüğü gibi deney grubunun ön test ve son test puanları arasında son test puanları lehine anlamlı bir farklılık oluşmuştur ($p < .05$). Bu durum deney grubunda ders işlenirken kullanılan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı’nın öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır.

Üçüncü Alt problemle İlgili Bulgular

Alt Problem 3: “Geleneksel yöntem ile ders işlenen kontrol grubunun ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?”

Üçüncü alt problemin sorusuna yanıt bulabilmek için kontrol grubunun ön test ve son test puanları üzerinde bağımlı örneklem t- testi uygulanmıştır. Analiz sonuçları tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Kontrol Grubunun Ön Test ve Son Test Puanları Üzerinde Bağımlı Örneklem T- Testi Sonuçları

Testler	$\bar{X}$	N	S.S.	S.H.	t	df.	p
Ön Test:	35.71		7.46	1.62			
		21			-2.25	20	.03
Son Test:	42.61		14.01	3.05			

*Ortalamalar arasındaki fark 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 9’da görüldüğü gibi kontrol grubunun ön test ve son test puanları arasında son test puanları lehine anlamlı bir farklılık oluşmuştur ($p < .05$). Bu durum bize kontrol grubunda ders işlenirken kullanılan geleneksel yöntemin, öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir.

Dördüncü Alt problemle İlgili Bulgular

Alt Problem 4: “Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanılarak ders işlenen deney grubu ile geleneksel yöntem ile ders işlenen kontrol grubunun son test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?”

Dördüncü alt problemin sorusuna yanıt bulabilmek için deney ve kontrol gruplarının son test puanları üzerinde bağımsız örneklem t- testi uygulanmıştır. Analiz sonuçları tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Puanları Üzerinde Bağımsız Örneklem T- Testi Sonuçları

Gruplar	$\bar{X}$	N	S.S.	S.H.	t	df.	p
Deney Grubu:	54.47	19	16.40	3.76			
					2.46	38	.01
Kontrol Grubu:	42.61	21	14.01	3.05			

*Ortalamalar arasındaki fark 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 10’da görüldüğü gibi deney ve kontrol gruplarının son test puanları deney grubu lehine anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < .05$). Bu durum bize Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanılarak ders işlenen deney grubunun geleneksel yöntem ile ders işlenen kontrol grubuna göre daha başarılı olduğunu gösterir.

Beşinci Alt problemle İlgili Bulgular

Alt Problem 5: “Öğrencilerin, Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı’nın sosyal bilgiler öğretiminde kullanılması ile ilgili görüşleri nelerdir?”

Bu alt probleme cevap bulabilmek için deney grubu öğrencileri tarafından doldurulan yarı yapılandırılmış görüşme formları incelenmiştir. Öğrenci ifadelerindeki bozukluklarda düzeltmeler yapılmıştır. Öğrencilerin verdiği cevaplardan elde edilen veriler kategorilere ve kodlara ayrıştırılmıştır. Ayrıca bu bölümde her bir kod için örnek öğrenci görüşü de yazılmıştır.

Soru 1: “Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı hakkında neler düşünüyorsunuz?”

Bu soruyla ilgili öğrenci görüşleri tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11.Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı Hakkındaki Görüşleri

KATEGORİ	KOD	ÖĞRENCİLER
Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı hakkındaki öğrenci görüşleri.	Olumlu	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19
	Yeni bilgiler öğretiyor	Ö3,
	Olumsuz	Ö4
	Yararlı	Ö5
	Daha iyi anlamamı sağlıyor	Ö12, Ö17
Eğlenceli	Ö14, Ö16	

Tablo 11’de görüldüğü gibi 18 öğrenci Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı ile ilgili olumlu görüşe sahipken, sadece Ö4 olumsuz görüş bildirmiştir. Ö3 yazılımın yeni bilgiler

öğrettiğini, Ö5 yazılımın yararlı olduğunu, Ö12 ve Ö17 yazılımın konuları daha iyi anlamalarını sağladığını, Ö14 ve Ö16 ise yazılımın eğlenceli olduğunu söylemişlerdir.

Ö6: “ Bence çok güzeldi. Ben çok beğendim.”

Ö3: “ Bence çok güzeldi. Ondan güzel ve yeni bilgiler öğrendim.”

Ö4: “Yazılımdan hiçbir şey anlamadım. Sadece çalışmalar kısmı güzeldi.”

Ö5: “ Morpa Kampüs çok hoşuma gitti. Bize yararlı olduğunu düşünüyorum.”

Ö17: “Morpa Kampüste konuları daha iyi anladım. Kitaptan anlayamadığım konuları, Morpa Kampüste anladım.”

Ö14: “Çok eğlenceliydi, konuları çok kolay anlayabiliyorduk.”

Soru 2: “Sosyal bilgiler dersinde kullanılan, Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı konuları daha iyi anlamanıza yardımcı oldu mu? Neden?”

Bu soruyla ilgili öğrenci görüşleri tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. Öğrencilerin Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın Konuları Daha İyi Anlamalarına Yardımcı Olup Olmadığı İle İlgili Görüşleri

KATEGORİ	KOD	ÖĞRENCİLER
Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın konuları daha iyi anlamalarına yardımcı olup olmadığı ile ilgili öğrenci görüşleri	Daha iyi anlamamı sağladı	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19
	Anlamamı sağladı çünkü konuları bilgisayardan bireysel olarak işledik	Ö3, Ö5, Ö14
	Olumsuz	Ö4
	Görseller daha iyi anlamamı sağladı	Ö10,12
	Soruları çözmek anlamamıza yardımcı oldu	Ö15, Ö16, 17

Tablo 12'de görüldüğü gibi, 18 öğrenci Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın konuları daha iyi anlamalarına yardımcı olduğunu söylerken; sadece Ö4 olumsuz görüş bildirmiştir. Ö3, Ö5 ve Ö6, konuları bilgisayardan kendileri işledikleri için daha iyi anladıklarını belirtmişlerdir. Ö4, yazılımın konuları daha iyi anlamasına yardımcı olmadığını söylemiştir. Ö10 ve Ö12, yazılımdaki görsellerin konuları daha iyi anlamalarına yardımcı olduğunu söylemişlerdir. Ö15, Ö16 ve Ö17, yazılımdaki soruları çözenin konuları daha iyi anlamalarına yardımcı olduğunu belirtmişlerdir.

Ö7: "Evet, yardımcı oldu. Dersi çok iyi anladım."

Ö14: "Evet, oldu. Çünkü konuları kendimiz işledik, soruları kendimiz çözdük."

Ö4: "Hayır. Ben kitaptan daha iyi anlarım. İnternet üzerinden anlamam."

Ö12: “Bana yardımcı oluyor çünkü görselli olduğu için daha iyi anlamamı sağlıyor”

Ö17: “Oldu. Orada, internetten sorular çözüyorduk. Onun için dersler daha iyi aklımda kaldı.”

Soru 3: “Sosyal Bilgiler dersi konularını Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı ile işlemek mi daha eğlenceli, ders kitabı ile işlemek mi daha eğlenceli?”

Bu soruyla ilgili öğrenci görüşleri tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersi Konularını Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı İle İşlemek mi Daha Eğlenceli, Ders Kitabı İle İşlemek mi Daha Eğlenceli Sorusu İle İlgili Görüşleri

KATEGORİ	KOD	ÖĞRENCİLER
Sosyal Bilgiler dersi konularını Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı ile işlemek mi daha eğlenceli, ders kitabı ile işlemek mi daha eğlenceli sorusu ile ilgili öğrenci görüşleri	Morpa Kampüs daha eğlenceli	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19

Tablo 13’te görüldüğü gibi bütün öğrenciler Morpa Kampüste ders işlemenin daha eğlenceli olduğunu söylemişlerdir.

Ö5: “Morpa Kampüs daha eğlenceli daha akılda kalıcı oluyor.”

Soru 4: “Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı’nın en çok hangi bölümleri (Konu anlatım, çalışmalar, cevaplı sorular, ev ödevi, online testler...) konuları daha iyi anlamanıza neden oldu? Neden?”

Bu soruyla ilgili öğrenci görüşleri tablo 14’te sunulmuştur.

Tablo 14. Öğrencilerin Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın En Çok Sevdikleri Bölümü Hakkındaki Görüşleri

<i>KATEGORİ</i>	<i>KOD</i>	<i>ÖĞRENCİLER</i>
Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın en çok sevdikleri bölümü ile ilgili öğrenci görüşleri	Online testler	Ö1, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14, Ö15, Ö17
	Konu anlatım	Ö2, Ö3, Ö5, Ö8, Ö10, Ö19
	Çalışmalar	Ö4, Ö5, Ö8, Ö10, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18
	Cevaplı sorular	Ö4, Ö5, Ö6
	Ev ödevleri	Ö7, Ö8, Ö10

Tablo 14'te görüldüğü gibi, Ö1, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14, Ö15 ve Ö17 yazılımın en çok "online testler" bölümünü sevdiklerini belirtmişlerdir. Ö2, Ö3, Ö5, Ö8, Ö10 ve Ö19 "konu anlatım" bölümünü sevmişlerdir. Ö4, Ö5, Ö8, Ö10, Ö15, Ö16, Ö17 ve Ö18 "çalışmalar" bölümünü sevdiklerini söylemişlerdir. Ö4, Ö5 ve Ö6 yazılımın "cevaplı sorular" bölümünü beğendiklerini söylemişlerdir. Ö7, Ö8, Ö10, ise yazılımdaki "ev ödevleri" bölümünü beğendiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca tabloyu incelediğimizde bir çok öğrencinin, birden fazla bölümü sevdiklerini de görüyoruz.

Ö14: "Online testler daha iyi anlamamızı sağladı; çünkü aklımızda kaldı mı kalmadı mı diye"

Ö10: "Konu anlatım, çalışmalar, ev ödevleri ve online testler; çünkü konuyu güzel anlattı."

Ö17: "Çalışmalar ve testler; çünkü ben, test ve çalışmaları çok seviyorum ve daha iyi anlıyorum."

Ö6: "Cevaplı sorular. Cevaplı soruları daha iyi anlıyorum."

Ö7: "Ev ödevlerini kolaylıkla yapıyorum."

Soru 5: “Sizce Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı’nın eksiklikleri nelerdir?”

Bu soruyla ilgili öğrenci görüşleri tablo 15’te sunulmuştur.

Tablo 15. Öğrencilerin Yazılımın Eksik Yönleri İle İlgili Görüşleri

KATEGORİ	KOD	ÖĞRENCİLER
Yazılımın eksik yönleri ile ilgili öğrenci görüşleri	Eksik yönü yok	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19

Tablo 15’te görüldüğü gibi bütün öğrenciler yazılımın eksik yönünün olmadığını belirtmişlerdir.

Ö5: “Bence hiç eksigi yok. Ben gayet güzel anladım.”

Soru 6: “Sosyal Bilgiler dersindeki diğer ünitelerin de Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanılarak işlenmesini ister misiniz? Neden?”

Bu soruyla ilgili öğrenci görüşleri tablo 16’de sunulmuştur.

Tablo 16. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersinde Diğer Ünitelerde De Morpa Kampüs Eğitim Yazılımını Kullanmak İstemeleri Hakkındaki Görüşleri

KATEGORİ	KOD	ÖĞRENCİLER
Diğer ünitelerde de yazılımın kullanılmak istenmesi hakkındaki öğrenci görüşleri	İsterim	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19
	İstemem	Ö4,
	İsterim çünkü dersi daha çok sevdim	Ö3
	İsterim çünkü daha iyi anlamamı sağlıyor	Ö14, Ö15, Ö17
	İsterim çünkü eğlenceli	Ö9, Ö14, Ö15, Ö16
	Hem öğretmenin anlatmasını hem de yazılımı isterim	Ö10

Tablo 16’da görüldüğü gibi, 18 öğrenci yazılımı diğer ünitelerde de kullanmak istediklerini söylemişlerdir. Ö4, yazılımı diğer ünitelerde kullanmak istemediğini belirtmiştir. Ö3, yazılımın dersi daha çok sevmesini sağladığını söylemiştir. Ö5, Ö14, Ö15 ve Ö17, yazılımı diğer ünitelerde de kullanmak istediklerini, çünkü yazılımın konuları daha iyi anlamalarını sağladığını söylemişlerdir. Ö9, Ö14, Ö15 ve Ö16, yazılımı eğlenceli bulduklarını ve diğer ünitelerde de kullanmak istediklerini belirtmişlerdir. Ö10, ise diğer ünitelerde konuyu hem öğretmenin anlatmasını hem de yazılımın kullanılmasını istemiştir.

Ö13: “Evet çok isteriz. Özgür Hocayla da (5/B sınıfının Sosyal Bilgiler Öğretmeni) yapsak.”

Ö4: “Hayır, Morpa Kampüs’ten işlediğim konuyu bilmiyorum çünkü anlamadım.”

Ö3: “Evet, çok çok çok isterim, çünkü o dersi çok sevdim. O ders çok güzel Morpa Kampüste.”

Ö17: “Evet, çünkü orda daha iyi anlayabiliyorum.”

Ö14: “Evet, çünkü daha kolay anlıyoruz; daha eğlenceli oluyor.

Ö10: “Hem öğretmenlerden hem de Morpa Kampüsten eğitim almayı isterim daha iyi öğrenmek için.”

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Sosyal bilgiler dersinde kullanılan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın öğrencilerin akademik başarılarına etkisinin ve öğrencilerin yazılım hakkındaki görüşlerinin araştırıldığı çalışmamızın, bu bölümünde elde edilen sonuçlar alanyazınla karşılaştırılarak tartışılmıştır.

Araştırmamızın ilk aşamasında deney ve kontrol gruplarının denkliliğini sınamak için her iki gruba da başarı testi uygulanmıştır. Test sonucu elde edilen bulgular deney ve kontrol gruplarının akademik başarı olarak birbirlerine denk olduğunu göstermiştir. 5 hafta süren ders işleniş aşamasından sonra aynı başarı testi tekrar deney ve kontrol grubuna uygulanmıştır. Uygulama sonunda elde edilen bulgular ders ve çalışma kitabının kullanıldığı kontrol grubunun başarısının anlamlı derecede arttığını göstermiştir. Yine ders işleniş aşamasında Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın kullanıldığı deney grubunun ön test- son test sonuçları arasında son test lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Ders işleniş sırasında Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın kullanıldığı deney grubunun son test puanları ile ders ve çalışma kitabının kullanıldığı kontrol grubunun son test puanları karşılaştırıldığında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu sonuç derslerde bilgisayar yazılımı kullanılmasının ders ve çalışma kitabının kullanıldığı geleneksel yöntemle göre daha iyi sonuçlar verdiğinin kanıtıdır.

Alanda yapılan çalışmaları incelediğimizde birçok çalışmanın bizim çalışmamızla paralellik gösterdiğini görmekteyiz.

Hayal (2015), “ İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrencilerin Başarılarına Dersle Yönelik Tutumlarına ve Kalıcılıklarına Etkisi” adlı tez çalışmasında bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarılarına olumlu katkı sağladığını belirtmiştir.

Çener (2011), “ Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulamalarının Öğrencilerin Erişimi ve Tutumlarına Etkisi” isimli çalışmasında eğitsel yazılım kullanılarak ders işlenen deney grubunun akademik başarı düzeyi, dersi geleneksel yöntemle işlenen kontrol grubuna göre anlamlı bir şekilde yüksek çıkmıştır.

Yeşiltaş (2010), “Sosyal Bilgiler Öğretimine Yönelik Geliştirilen Bilgisayar Yazılımının Akademik Başarı ve Tutuma Etkisi” isimli doktora tezinde sosyal bilgiler

dersinde kullanılan bilgisayar yazılımının akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur.

Alkan (2009), ilköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi “Ya İstiklal, Ya Ölüm!” ünitesinde bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin akademik başarılarına etkisini araştırmıştır. Yine bu araştırmanın sonucuna baktığımızda bilgisayar destekli öğretim yönteminin kullanıldığı deney grubunun akademik başarısının, geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubuna göre daha yüksek olduğunu görüyoruz.

Yukarıda değindiğimiz araştırmaların dışında yine literatürdeki birçok araştırma (Kaya, 2008; Oğuz, 2008; Tankut, 2008; Kuş, 2006; Arslan, 2006; Hücüptan, 2006; Yılmaz, 2005; Aksu, 2002) eğitim yazılımı kullanılarak ders işlenen bilgisayar destekli öğretimin geleneksel yöntemlerden daha iyi sonuçlar verdiğini göstermektedir. Bu da bizim araştırmamızın nicel boyutunda elde ettiğimiz sonuçlarla paralellik göstermektedir.

Araştırmamızın nitel boyutunun sonuçları öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde eğitim yazılımı kullanımına karşı olumlu bir tutum takındıklarını göstermektedir. Yine literatüre baktığımızda birçok araştırma bizim çalışmamızla örtüşmektedir.

Hayal (2015), “ İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrencilerin Başarılarına Derse Yönelik Tutumlarına ve Kalıcılıklarına Etkisi” adlı tez çalışmasında bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki derse karşı tutumlarını anlamlı derecede artırdığını söylemiştir.

Yeşiltaş (2010), “Sosyal Bilgiler Öğretimine Yönelik Geliştirilen Bilgisayar Yazılımının Akademik Başarı ve Tutuma Etkisi” adlı çalışmasında sosyal bilgiler dersinde kullanılan bilgisayar yazılımının öğrencilerin derse karşı tutumunu olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir.

Kuş, “İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Karadeniz Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi Konularının Bilgisayar Destekli Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisinin Değerlendirilmesi” adlı araştırma yapmıştır. Bu araştırmada öğrencilere uygulanan tutum ölçeği, deney grubu öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine karşı tutumlarında olumlu bir artışın olduğunu göstermiştir (Kuş, 2006).

Yılmaz, “İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Avrupa’da Yenilikler Ünitesinin Öğretiminde Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulamalarının Öğrencilerin

Başarıları ve Tutumları Üzerindeki Etkisi” başlıklı çalışmasında bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin derse karşı tutumlarını olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir (Yılmaz, 2005).

Aksu, “Bilgisayar Destekli Öğretim Etkinliklerinin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi Erişilerine Etkisi” adlı çalışmasında bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile ders yapılan sınıftaki öğrencilerin derse karşı daha istekli oldukları gözlemiştir (Aksu, 2002).

Alanda yapılan çalışmaların sonucu öğrencilerin eğitim yazılımlarının kullanıldığı bilgisayar destekli öğretime karşı olumlu tutum sergilediklerini göstermektedir. Sadece Çener (2011), sosyal bilgiler dersinin eğitsel yazılım kullanılarak işlenmesinin öğrencilerin derse karşı tutumlarını anlamlı derecede etkilemediğini söylemiştir. Literatürden ayrılan bu sonucun sebebi kullanılan eğitim yazılımının yapısından kaynaklanıyor olabilir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

Bu araştırmanın temel amacı; sosyal bilgiler dersinde kullanılacak olan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın öğrenci başarısına etkisini ve öğrencilerin bu yazılımla ilgili görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmamızın bu bölümünde bulgulardan elde ettiğimiz sonuçlardan söz edilmiştir.

Araştırmamızın ders işleniş aşamasına geçmeden önce deney ve kontrol gruplarının akademik başarı seviyelerinin denliğini sınamak için her iki gruba da başarı testi uygulanmıştır. Ön test sonucu elde ettiğimiz bulgular her iki grubun ön test aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını göstermiştir. Ön test sonunda elde edilen bulgular bize deney grubu ile kontrol grubunun akademik seviye olarak denk olduğunu göstermiştir.

5 hafta süren ders işleniş aşamasından sonra deney ve kontrol grubuna aynı başarı testi tekrar uygulanmıştır. Ders ve çalışma kitabı kullanılarak ders işlenen kontrol grubunun ön test aritmetik ortalamaları ile son test aritmetik ortalamaları arasında son test lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu da bize ders ve çalışma kitabı kullanılarak ders işlenen klasik yöntemin öğrencilerin başarılarının artmasında etkili olduğunu göstermiştir. Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanılarak ders işlenen deney grubunun ön test son test aritmetik ortalamaları arasında da son test lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgudan hareketle sosyal bilgiler dersinde kullanılan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın öğrencilerin öğrenmelerine olumlu katkı sağladığı sonucuna varabiliriz.

Araştırmamızın nicel boyutunun son aşamasında deney ve kontrol grubunun son test aritmetik ortalamaları karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucu elde edilen bulgular deney ve kontrol grubunun son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılığın ortaya çıktığını bize göstermiştir. Sonuç olarak Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın klasik yöntemle göre sosyal bilgiler dersinde öğrenci başarısını daha fazla artırdığını söyleyebiliriz.

Literatürdeki birçok araştırma (Aksu, 2002; Alkan, 2009; Arslan, 2006; Çener, 2011; Değirmenci, 2014; Hayal, 2015; Hücüptan, 2006; Kaya, 2008; Kuş, 2006; Oğuz,

2008; Tankut, 2008; Yeşiltaş, 2010; Yılmaz, 2005) eğitim yazılımı kullanılarak ders işlenen bilgisayar destekli öğretimin geleneksel yöntemlerden daha iyi sonuçlar verdiğini göstermektedir.

Araştırmamızın nitel boyutunda deney grubundaki öğrencilerin (n= 19) Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı ile ilgili görüşleri alınmıştır. Bu görüşler incelendiğinde 1 öğrenci hariç bütün öğrencilerin yazılım ile ilgili olumlu görüş bildirdiklerini görmekteyiz. Yine bu 18 öğrenci Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın derste kullanılmasının konuları daha iyi anlamalarına yardımcı olduğunu söylemiştir. Öğrencilerin hepsi yazılım ile ders işlemenin daha eğlenceli olduğunu belirtmiştir. Sosyal bilgiler dersinin diğer ünitelerinde de “Morpa Kampüs Eğitim Yazılımını kullanmak ister misiniz?” sorusuna 18 öğrenci olumlu yanıt vermiştir. Bu bulgular bize öğrencilerin derste eğitim yazılımı kullanılmasına karşı olumlu bir tutum sergilediklerini göstermiştir

Öneriler

Araştırmamızın bu bölümünde Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı hazırlayıcıları, politika belirleyiciler, alanda çalışanlar ve araştırmacılar için öneriler yer almaktadır.

Araştırmamızın deney grubunda kullandığımız Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı web sitelerindeki tanıtımlarında belirttikleri bütün içerikleri barındırmaktadır. Bu yazılımı kullanan öğrencilerin derse ilgileri artmıştır. Öğrenciler yazılımdaki bölümleri bireysel olarak gerçekleştirdikleri için öğretmen merkezli eğitimin yerini öğrenci merkezli eğitim almıştır. İçerikte bulunan görseller öğrencilerin yazılımı daha istekli kullanmalarını sağlamıştır. Öğrenciler en çok “ konu anlatımı” bölümünü kullanırken sıkıldılar. Ayrıca bu bölümdeki bilgiler yetersizdi. Değerlendirme aşamasında sorulan bazı soruların muhtevası “ konu anlatımı” bölümünde yoktu. Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı hazırlayıcıları tarafından bu bölüm tekrar gözden geçirilebilir.

Bu araştırma da dahil literatürdeki birçok araştırma sosyal bilgiler dersinde eğitim yazılımı kullanımının öğrencilerin akademik başarılarını artırdığını göstermiştir. Milli Eğitim Bakanlığı okullarda ve okul dışında öğrencilerin eğitim yazılımlarına rahatça erişimini sağlayacak ortamlar hazırlayabilir. FATİH projesi kapsamında öğrencilere ve öğretmenlere dağıtılması düşünülen tabletlerin en kısa zamanda dağıtımı bitirilebilir. Ayrıca okulların sorunsuzca internete bağlanmaları sağlanabilir. Eğitim Bilişim Ağı her zaman güncel tutulmaya çalışılabilir, öğretmenlerin kendi eğitim yazılımlarını hazırlamaları teşvik edilebilir. Öğretmenlerimize eğitim yazılımlarını etkili

kullanabilmeleri için özenle hazırlanmış hizmet içi eğitimler verilebilir. Üniversitelerimizin eğitim fakültelerinde okuyan öğrencilerimize eğitim yazılımlarının ve EBA'nın kullanımı ile ilgili dersler verilebilir.

Eğitim yazılımları öğrencilere öğrenme hızlarına göre bireysel öğrenme fırsatı sunar. Bu yazılımlarda öğrenmeyi kolaylaştırıcı görseller daha fazla yer alır. Öğretmenlerimiz derslerde eğitim yazılımı kullanılmasının eğitimin kalitesini artıracığına inanmalıdır ve derslerinde daha fazla eğitim yazılımlarına yer vermelidirler. Ayrıca öğretmenlerimiz eğitim yazılımlarını daha iyi kullanabilmek için kendilerini geliştirebilirler.

Bu araştırma 5. sınıf sosyal bilgiler dersi "Adım Adım Türkiye" ünitesi ile sınırlı tutulmuştur. Araştırmanın uygulama süresi 5 hafta (15 ders saati) sürmüştür. Araştırmada Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanılmıştır. Bizden sonraki araştırmacılar diğer eğitim yazılımlarının (Okulistik gibi) öğrencilerin akademik başarılarına etkilerini araştırabilirler. Eğitim yazılımlarının derslerde kullanımı ile ilgili diğer sınıf seviyelerinde uygulama sürelerinin daha uzun olduğu araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Aksu, D. (2002). *Bilgisayar destekli öğretim etkinliklerinin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi erişilerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aküzüm, C. (2013). Eğitim ve teknoloji ile ilgili temel kavramlar. R. Sever ve E. Koçoğlu (Editör). *Sosyal bilgiler öğretiminde eğitim teknolojileri ve materyal tasarımı* (s. 1- 16). Ankara: Pegem Akademi.
- Alkan, S. (2009). *İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin akademik başarısına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Alkan, V. (2014). Sosyal bilgiler eğitiminde öğretim stratejileri. S. İnan (Editör). *Sosyal bilgiler eğitimine giriş kavramlar, yaklaşımlar, etkinlikler* (s. 99- 110). Ankara: Anı.
- Arslan, O. (2006). *Sosyal bilgiler dersinde bilgisayar destekli öğretim*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Arslantürk, Z. (2008). *Araştırma metot ve teknikleri*. İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Aydın, F. S. (2003). *Bilgisayar destekli öğretimin sosyal bilgiler dersinde akademik başarı ve hatırlama düzeyi üzerindeki etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aytaç, T. (2006). *Eğitimde bilişim teknolojileri*. Ankara: Asil.
- Azar, A. (2008). Bilim ve araştırma. O. Kılıç ve M. Cinoğlu (Editör). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (s. 11-48). İstanbul: Lisans.
- Aziz, A. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri ve teknikleri*. Ankara: Nobel.
- Başol, G. (2016). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cin, M. (2004). Bilgisayar destekli öğretim. C. Öztürk ve D. Dilek (Editör). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi* (s. 343- 366). Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2013). *Araştırma deseni* (çev. E. Bukova Güzel, İ. Erdoğan, Y. Dede, G. Hacıömeroğlu, H. Ercan, F. I. Bilican, M. Bütün, M. Bursal, S. Mandacı Şahin, S. B. Demir). Ankara: Eğiten Kitap.
- Çener, E. (2011). *Sosyal bilgiler dersinde bilgisayar destekli öğretim uygulamalarının öğrencilerin erişimi ve tutumlarına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Değirmenci, H. (2014). *Eğitim yazılımının birinci sınıf öğrencilerinin okuma becerileri üzerindeki etkisi: Morpa Kampüs uygulaması*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, Ö. Seferoğlu, S. ve Yağcı, E. (2005). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Doğanay, A. (2004). Sosyal bilgiler öğretimi. C. Öztürk ve D. Dilek (Editör). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi* (s. 15- 46). Ankara: Pegem Akademi.

- Durmuş, B. Yurtkoru, E. S. ve Çinko, M. (2011), *Sosyal bilgilerde SPSS'le veri analizi*. İstanbul: Beta.
- Ekici, S. ve Yılmaz, B. (2013). FATİH Projesi üzerine bir değerlendirme. *Türk Kütüphaneciliği*, 27(2), 317-339.
- Ekiz, D. (2007). Paradigmalar ışığında bilimsel araştırma anlayışları. D. Ekiz (Editör). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (29-44). İstanbul: Lisans.
- Ersoy, F. (2013). Teknoloji kavramının tarihçesi ve eğitimde kullanımı. R. Sever ve E. Koçoğlu (Editör). *Sosyal bilgiler öğretiminde eğitim teknolojileri ve materyal tasarımı* (s. 21- 36). Ankara: Pegem Akademi.
- Fatihprojesi.meb.gov.tr (2016). 03.05.2016 tarihinde <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6> adresinden alınmıştır.
- Grup1fatihprojesi.wordpress.com (2016). 23.06.2016 tarihinde <https://grup1fatihprojesi.wordpress.com/fatih-projesi-nedir/> adresinden alınmıştır.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri felsefe- yöntem-analiz*. Ankara: Seçkin.
- Hayal, M. A. (2015). *İlkokul 4. Sınıf sosyal bilgiler dersinde bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin başarılarına derse yönelik tutumlarına ve kalıcılıklarına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Hüçüptan, M. L. (2006). *Bilgisayar destekli öğretimin 6. sınıf sosyal bilgiler dersi öğrenci başarısına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- İnan, S. (2014). Sosyal bilgiler eğitimi: nedir, ne zaman ve neden?. S. İnan (Editör). *Sosyal bilgiler eğitime giriş kavramlar, yaklaşımlar, etkinlikler* (s. 1-17). Ankara: Anı.
- İslamoğlu, H. ve Alnıaçık, Ü. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. İstanbul: Beta.
- Karaman, E. (2002). *Bilgisayar destekli öğretim yönteminin sosyal bilgiler dersinde, ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin bilişsel gelişimleri üzerindeki etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademi.
- Kaya, N. (2008). *Sosyal bilgiler Öğretiminde interaktif (etkileşimli) bilgisayar destekli öğretimin öğrenci başarısına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kodal, T. ve Tarhan, Ö. (2014). Sosyal bilgiler eğitiminde kazanımlar. S. İnan (Editör). *Sosyal bilgiler eğitime giriş kavramlar, yaklaşımlar, etkinlikler* (s. 47-82). Ankara: Anı.

- Kuş, Z. (2006). *İlköğretim 7. sınıf sosyal bilgiler dersi Karadeniz bölgesi ve İç Anadolu bölgesi konularının bilgisayar destekli öğretiminin öğrencilerin akademik başarısına etkisinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Mebbis.meb.gov.tr (2016). 12.02.2016 tarihinde <https://mebbis.meb.gov.tr/> adresinden alınmıştır.
- Meydan, A. ve Akdağ, H. (2008). Sosyal bilgiler dersinde öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı. B. Tay ve A. Öcal (Editör). *Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi* (s. 145- 190). Ankara: Pegem Akademi.
- Morpa Kampüs (2016). 18.01.2016 tarihinde <http://www.morpakampus.com/?page=kesfet> adresinden alınmıştır.
- Nas, R. (2006). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. Bursa: Ezgi.
- Oğuz, S. (2008). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile turizm konularının öğretimi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özensoy, A. U. ve Aynacı, C. (2016). *İlköğretim sosyal bilgiler 5. sınıf çalışma kitabı*. Ankara: Berkay Yayıncılık.
- Özensoy, A. U. ve Aynacı, C. (2016). *İlköğretim sosyal bilgiler 5. sınıf ders kitabı*. Ankara: Berkay Yayıncılık.
- Öztürk, C. , Keskin, S. ve Otluoğlu, R. (2012). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürünler ve yazılı materyaller*. Ankara: Pegem Akademi.
- Robotiksistem.com (2016). 14.07.2016 tarihinde http://www.robotiksistem.com/programlama_dilleri_ozellikleri.html adresinden alınmıştır.
- Safran, M. (2008). Sosyal bilgiler öğretimine bakış. B. Tay ve A. Öcal (Editör). *Özel öğretim yöntemleriyle sosyal bilgiler öğretimi* (s. 1-19). Ankara: Pegem Akademi.
- Sönmez, Ö. F. (2006). *İlköğretim sosyal bilgiler 7. Sınıf Karadeniz Bölgesi konusunun görsel araç- gereçlerle öğretiminin öğrencilerin akademik başarısına etkisinin değerlendirilmesi (Tokat örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sönmez, V. (1996). *Sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Şimşek, N. (2002). *Derste eğitim teknolojisi kullanımı*. Ankara: Nobel.
- Tankut, Ü. S. (2008). *İlköğretim 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde bilgisayar destekli öğretimin akademik başarıya ve kalıcılığa etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- TDK (2016). 12.06.2016 tarihinde <http://www.tdk.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- Uşun, (2004). *Bilgisayar destekli öğretimin temelleri*. Ankara: Nobel.

- Yampar Şahin, T. (2004). Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi. C. Öztürk ve D. Dilek (Editör). *Öğretim materyal ve teknolojileri* (s. 281- 315). Ankara: Pegem A Yayınları.
- Yaylak, E. (2014). Sosyal bilgiler eğitiminde etkinlikler. S. İnan (Editör). *Sosyal bilgiler eğitimine giriş kavramlar, yaklaşımlar, etkinlikler* (s. 131- 147). Ankara: Anı.
- Yeşiltaş, E. (2010). *Sosyal bilgiler öğretimine yönelik geliştirilen bilgisayar yazılımının akademik başarı ve tutuma etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yeşiltaş, E. (2013). Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnteraktif Ortam Ve Bilgisayar Kullanımı. R. Sever ve E. Koçoğlu (Editör). *Sosyal bilgiler öğretiminde eğitim teknolojileri ve materyal tasarımı* (s. 21- 36). Ankara: Pegem Akademi.
- Yılmaz, H. (2005). *İlköğretim 7. Sınıflar sosyal bilgiler dersi Avrupa'da yenilikler ünitesinin öğretiminde bilgisayar destekli öğretim uygulamalarının öğrencilerin başarı ve tutumları üzerindeki etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

EKLER

Ek-1: Ön uygulama başarı testi

Ek-2: Başarı testi

Ek-3: Görüşme formu

Ek-4: Araştırma uygulama izin belgesi

Ek-5: Yazarın özgeçmişi

Ek-1: Ön Uygulama Başarı Testi

BAŞARI TESTİ

Adı:

Soyadı:

Sınıfı:

YÖNERGE: Sınavımızda 30 adet test sorusu bulunmaktadır. Her sorunun yalnızca 1 doğru cevabı vardır. Puanlama yapılırken yanlış cevap sayısının üçte biri, doğru cevap sayısından çıkarılmayacaktır. Sınav süresi 40 dakikadır.

BAŞARILAR DİLERİM

SORULAR

1. Nevşehir’de bulunan, insanların eskiden beri içlerini oyup barınma yeri ve yiyecek deposu olarak kullandıkları doğal şekil aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alanya Kalesi
- B) Nemrut Dağı
- C) Damлатаş Mağarası
- D) Peri Bacaları

2. Efes Antik Kent’i ve Sümela Manastırı ülkemizdeki önemli tarihi yerlerden bazılarıdır.

Bu tarihî yerleri görmek isteyen Ezgi; aşağıdaki illerimizden hangilerine gitmesi gerekir?

- A) İstanbul - Konya
- B) İzmir - Trabzon
- C) Erzurum - Sivas
- D) Sinop – Trabzon

3. Ülkemizdeki bazı tarihî eserler, buldukları şehirlerle eşleştirilmiştir.

Bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Karain Mağarası- Antalya
- B) Mevlana Türbesi - Denizli
- C) Kız Kulesi- İstanbul
- D) Selimiye Camisi – Edirne

4. Aşağıda verilen ortak miras eserlerinden hangisi ülkemizde yer alır?

- A) Tac Mahal
- B) Divriği Ulu Cami
- C) Orhun Abideleri
- D) İskenderiye Feneri

5. İnsanlar tarafından yapılmayan, kendiliğinden ya da doğal yollarla oluşan varlıklara doğal varlıklar denir.

Aşağıdaki mekânlardan hangisi doğal yollarla oluşmuştur?

- A) Manavgat Şelalesi
- B) Tokat kalesi
- C) Sümela Manastırı
- D) Dolmabahçe Sarayı

6. Aşağıda verilen tarihi mekanlardan hangisi İstanbul'da değildir?

- A) Truva Antik Kenti
- B) Yerebatan Sarnıcı
- C) Sultanahmet Camisi
- D) Dolmabahçe Sarayı

7. Çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış olan ülkemizde, birçok doğal güzellik ve tarihi eser bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi ülkemizdeki tarihi eserlere örnek olarak gösterilemez?

- A) Selimiye Camii
- B) Ayasofya Müzesi
- C) Munzur Çayı
- D) İsak Paşa Sarayı

8. I. Masmavi denizi vardır.

II. Manavgat şelalesi ve Aspendos tiyatrosu bu kentimizdedir.

Yukarıda özellikleri verilen şehrimiz hangisidir?

- A) Karabük
- B) İzmir
- C) Antalya
- D) Bursa

9. Ülkemizde her yörenin kendine has yemekleri vardır.

Aşağıdakilerden hangisi Kayseri yöresine ait bir yemek çeşididir?

- A) İçli Köfte
- B) Mantı
- C) Pizza
- D) Kebap

10. **Aşağıdakilerden hangisi bizim kültürümüze ait özel günlerden değildir?**

- A) Nevruz Bayramı
- B) Ramazan Bayramı
- C) Noel
- D) Kurban Bayramı

11. Horon, birçok kişice el ele, kol kola tutuşularak, kemençe eşliğinde oynanan çok hızlı bir halk oyunudur.

Bu oyun en çok aşağıdaki şehirlerden hangisinde oynanmaktadır?

- A) Denizli
- B) Trabzon
- C) Batman
- D) Mersin

12. • Meclisimizin açıldığı gündür.
• Çocuk Bayramı olarak kutlanmaktadır.

Özellikleri verilen milli bayramımızın kutlama tarihi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1 Mayıs
B) 19 Mayıs
C) 23 Nisan
D) 29 Ekim

13. Dini bayramlar, yeryüzünde yaşayan çeşitli dinlere mensup toplulukların belli bir tarihte, bir veya birkaç gün sevinç gösterileriyle kutladığı günlerdir. Bu bayramlara özel ibadetler vardır.

Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde kutlanan dini bayramlardandır.

- A) Cumhuriyet Bayramı
B) Ramazan Bayramı
C) Kabotaj Bayramı
D) Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

14. Çinicilik, pişmiş topraktan, duvar süslemesi, yer kaplaması, kap-kacak vb. sanat değeri olan eşya yapmak işidir.

Yüzlerce yıldır çiniciliğiyle tanınan ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kütahya
B) Burdur
C) Samsun
D) Manisa

15. Türbesi Konya’da olan ve her yıl Şeb-i Arus törenleri düzenlenerek anılan büyük düşünür ve şairimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nasrettin Hoca
- B) Yunus Emre
- C) Pir Sultan Abdal
- D) Mevlana Celaleddin Rumi

- 16.**
- Bütün okullar Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlandı.
  - Eğitim çağdaş bir yapıya kavuşturuldu.
  - Eğitim ve öğretimde birlik sağlandı.

Yukarıda belirtilen sonuçlar, Atatürk döneminde çıkartılan hangi kanunun sonucunda gerçekleşmiştir?

- A) Tevhid-i Tedrisat Kanunu
- B) Soyadı Kanunu
- C) Denizcilik Kanunu
- D) Türk Medeni Kanunu

17. Atatürk tarafından, Türk tarihini bilimsel bir şekilde araştırmak amacıyla 15 Nisan 1931’de kurulmuştur.

Yukarıda sözü edilen kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türk Tarih Kurumu
- B) Türk Dil Kurumu
- C) Etibank
- D) TÜBİTAK

18. Aşağıdakilerden hangisi 1934 yılında Türk kadınına siyasi alanda verilen haklarla ilgilidir?

- A) Miras hakkı
- B) Boşanma hakkı
- C) İsteddiği mesleği seçme hakkı
- D) Milletvekili seçme ve seçilme hakkı

19. Aşağıdakilerden hangisi eğitim alanında yapılan inkılaplardan biri değildir?

- A) Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması
- B) Türk Tarih Kurumu'nun kurulması
- C) Yeni Türk alfabesinin kabulü
- D) Türk Dil Kurumu'nun kurulması

20. Aşağıdakilerden hangisi Atatürkçü Düşünce Sistemi için söylenemez?

- A) Milli birlik ve beraberliğe önem verir.
- B) Taklitçidir.
- C) Vicdan ve düşünce hürriyetine saygılıdır.
- D) Dünyada barışın korunmasından yanadır.

21. I- Cumhuriyet'in ilanı

II- Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünün (MTA) kurulması

III- Soyadı Kanunu'nun kabulü

Yukarıda verilenlerin siyasal, toplumsal ve ekonomik alanlarla ilişkisi, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

	Siyasal	Toplumsal	Ekonomik
A)	II	I	III
B)	II	III	I
C)	I	III	II
D)	III	I	II

22. 17 Şubat 1926'da TBMM'de kabul edilerek yürürlüğe giren Medeni Kanun ile kadınlar aşağıdaki haklardan hangisine sahip olmuştur?

A) Belediye başkanı seçme ve seçilme

B) Mirastan eşit pay alabilme

C) Muhtar aday olabilme

D) Milletvekili seçme ve seçilebilme

23. Atatürk'e göre; milletin hakimiyet makamı yalnız ve ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir.

Atatürk, aşağıdaki inkılaplardan hangisini bu görüşüne dayanarak yapmıştır?

A) Medeni Kanun'un kabulü

B) Saltanatın kaldırılması

C) Türk Dil Kurumu'nun kurulması

D) Yeni Türk harflerinin kabulü

24. Aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisi yönetiminde millî egemenliği esas almıştır?

- A) İnkılâpçılık
- B) Halkçılık
- C) Laiklik
- D) Cumhuriyetçilik

25.

- I- I. 5 yıllık sanayi planının hazırlanması
- II- Halifeliğin kaldırılması
- III- Tekke ve zaviyelerin kapatılması
- IV- Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması

Yukarıdakilerden hangileri Atatürk'ün Laiklik ilkesi ile ilgilidir?

- A) I ve III
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

26. -Kapitülasyonların kaldırılması

- Türk Dil Kurumu'nun Kurulması
- Türk tarih Kurumu'nun Kurulması

Yukarıdaki İnkılaplar Aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisiyle daha çok ilgilidir?

- A) Halkçılık
- B) Milliyetçilik
- C) Devletçilik
- D) Laiklik

27. Aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisi devletin ekonomik hayatın içinde yer almasını sağlamıştır?

- A) Halkçılık
- B) Cumhuriyetçilik
- C) Devletçilik
- D) Laiklik

28. “Hiçbir kimseye, aileye ya da zümreye ayrıcalık tanınmaz. Yasalar önünde her Türk vatandaşı aynı haklara sahiptir.”

Verilen bu bilgi, Atatürk’ün hangi ilkesiyle daha çok ilgilidir?

- A) Devletçilik
- B) Halkçılık
- C) Cumhuriyetçilik
- D) Laiklik

29. Aşağıda bazı ilkelerle bu ilkeler doğrultusunda yapılan inkılaplar eşleştirilmiştir.

Bu ilke- inkılap eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

İlke   İnkılap

- A) Halkçılık ---- Halifeliğin kaldırılması
- B) Laiklik ---- Medreselerin kapatılması
- C) Cumhuriyetçilik ---- Saltanatın kaldırılması
- D) Milliyetçilik ---- Türk Dil Kurumu’nun kurulması

30. ‘‘....., yalnız din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması demek değildir. Tüm yurttaşların vicdan, ibadet ve din özgürlüğü de demektir.’’ Atatürk

Atatürk’ün yukarıdaki sözünde boş bırakılan yere gelebilecek en uygun ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devletçilik
- B) Cumhuriyetçilik
- C) İnkılâpçılık
- D) Laiklik

Cevap Anahtarı

1- d	2- b	3- b	4- b	5- a	6- a	7- c	8- c	9- b	10- c
11- b	12- c	13- b	14- a	15- d	16- a	17- a	18- d	19- a	20- b
21- c	22- b	23- b	24- d	25- b	26- b	27- c	28- b	29- a	30- d

Ek-2: Başarı Testi**BAŞARI TESTİ**

Adı:

Soyadı:

Sınıfı:

YÖNERGE: Sınavımızda 20 adet test sorusu bulunmaktadır. Her sorunun yalnızca 1 doğru cevabı vardır. Puanlama yapılırken yanlış cevap sayısının üçte biri, doğru cevap sayısından çıkarılmayacaktır. Sınav süresi 40 dakikadır.

BAŞARILAR DİLERİM**SORULAR**

1. Efes Antik Kent'i ve Sümela Manastırı ülkemizdeki önemli tarihi yerlerden bazılarıdır.

Bu tarihî yerleri görmek isteyen Ezgi; aşağıdaki illerimizden hangilerine gitmesi gerekir?

- A) İstanbul - Konya
- B) İzmir - Trabzon
- C) Erzurum - Sivas
- D) Sinop – Trabzon

2. Ülkemizdeki bazı tarihî eserler, buldukları şehirlerle eşleştirilmiştir.

Bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Karain mağarası- Antalya
- B) Mevlana türbesi - Denizli
- C) Kız kulesi- İstanbul
- D) Selimiye Camisi – Edirne

3. Aşağıda verilen ortak miras eserlerinden hangisi ülkemizde yer alır?

- A) Tac Mahal
- B) Divriği Ulu Cami
- C) Orhun Abideleri
- D) İskenderiye Feneri

4. İnsanlar tarafından yapılmayan, kendiliğinden ya da doğal yollarla oluşan varlıklara doğal varlıklar denir.

Aşağıdaki mekânlardan hangisi doğal yollarla oluşmuştur?

- A) Manavgat Şelalesi
- B) Tokat Kalesi
- C) Sümela Manastırı
- D) Dolmabahçe Sarayı

5. Aşağıda verilen tarihi mekanlardan hangisi İstanbul'da değildir?

- A) Truva Antik Kenti
- B) Yerebatan Sarnıcı
- C) Sultanahmet Camisi
- D) Dolmabahçe Sarayı

6. Ülkemizde her yörenin kendine has yemekleri vardır.

Aşağıdakilerden hangisi Kayseri yöresine ait bir yemek çeşididir?

- A) İçli Köfte
- B) Mantı
- C) Pizza
- D) Kebap

7. Hora, birçok kişi tarafından el ele tutuşarak oyun müziği eşliğinde oynanan bir halk oyunudur.

Bu oyun en çok aşağıdaki şehirlerden hangisinde oynanmaktadır?

- A) Edirne
- B) Trabzon
- C) Batman
- D) Mersin

8. • Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'nı başlatmak için Samsun'a ayak bastığı gün kutlanır.

- Gençlik ve Spor Bayramı olarak kutlanmaktadır.

Özellikleri verilen milli bayramımızın kutlama tarihi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1 Mayıs
- B) 19 Mayıs
- C) 23 Nisan
- D) 29 Ekim

9. Çinicilik, pişmiş topraktan, duvar süslemesi, yer kaplaması, kap-kacak v.b. sanat değeri olan eşya yapmak işidir.

Yüzlerce yıldır çiniciliğiyle tanınan ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kütahya
- B) Burdur
- C) Samsun
- D) Manisa

10. Türbesi Konya'da olan ve her yıl Şeb-i Arus törenleri düzenlenerek anılan büyük düşünür ve şairimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nasrettin Hoca
- B) Yunus Emre
- C) Pir Sultan Abdal
- D) Mevlana Celaleddin Rumi

11. • Bütün okullar Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlandı.
• Eğitim çağdaş bir yapıya kavuşturuldu.
• Eğitim ve öğretimde birlik sağlandı.

Yukarıda belirtilen sonuçlar, Atatürk döneminde çıkartılan hangi kanunun sonucunda gerçekleşmiştir?

- A) Tevhid-i Tedrisat Kanunu
B) Soyadı Kanunu
C) Denizcilik Kanunu
D) Türk Medeni Kanunu

12. Atatürk tarafından, Türk tarihini bilimsel bir şekilde araştırmak amacıyla 15 Nisan 1931'de kurulmuştur.

Yukarıda sözü edilen kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türk Tarih Kurumu
B) Türk Dil Kurumu
C) Etibank
D) TÜBİTAK

13. Aşağıdakilerden hangisi 1934 yılında Türk kadınına siyasi alanda verilen haklarla ilgilidir?

- A) Miras hakkı
B) Boşanma hakkı
C) İstedığı mesleği seçme hakkı
D) Milletvekili seçme ve seçilme hakkı

- 14.** I- Cumhuriyet'in ilanı
 II- Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünün (MTA) kurulması
 III- Soyadı Kanunu'nun kabulü

Yukarıda verilenlerin siyasal, toplumsal ve ekonomik alanlarla ilişkisi, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

	Siyasal	Toplumsal	Ekonomik
A)	II	I	III
B)	II	III	I
C)	I	III	II
D)	III	I	II

- 15.** Atatürk'e göre; milletin hakimiyet makamı yalnız ve ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir.

Atatürk, aşağıdaki inkılaplardan hangisini bu görüşüne dayanarak yapmıştır?

- A) Medeni Kanun'un kabulü
 B) Saltanatın kaldırılması
 C) Türk Dil Kurumu'nun kurulması
 D) Yeni Türk Harfleri'nin kabulü

16.

- I- 5 yıllık sanayi planının hazırlanması
 II- Halifeliğin kaldırılması
 III- Tekke ve zaviyelerin kapatılması
 IV- Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması

Yukarıdakilerden hangileri Atatürk'ün Laiklik ilkesi ile ilgilidir?

- A) I ve III
 B) II ve III
 C) II ve IV
 D) III ve IV

17. -Kapitülasyonların kaldırılması
 -Türk Dil Kurumu'nun Kurulması
 -Türk tarih Kurumu'nun Kurulması

Yukarıdaki İnkılaplar Aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisiyle daha çok ilgilidir?

- A) Halkçılık
 B) Milliyetçilik
 C) Devletçilik
 D) Laiklik

18. Aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisi devletin ekonomik hayatın içinde yer almasını sağlamıştır?

- A) Halkçılık
 B) Cumhuriyetçilik
 C) Devletçilik
 D) Laiklik

19. Aşağıda bazı ilkelerle bu ilkeler doğrultusunda yapılan inkılaplar eşleştirilmiştir.

Bu ilke- inkılap eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

İlke   İnkılap

- A) Halkçılık ---- Halifeliğin kaldırılması
 B) Laiklik ---- Medreselerin kapatılması
 C) Cumhuriyetçilik ---- Saltanatın kaldırılması
 D) Milliyetçilik ---- Türk Dil Kurumu'nun kurulması

20. ‘‘....., yalnız din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması demek değildir. Tüm yurttaşların vicdan, ibadet ve din özgürlüğü de demektir.’’ Atatürk

Atatürk’ün yukarıdaki sözünde boş bırakılan yere gelebilecek en uygun ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devletçilik
- B) Cumhuriyetçilik
- C) İnkılâpçılık
- D) Laiklik

TEŞEKKÜRLER

Muhsin DEMİR

Cevap Anahtarı

1- b	2- b	3- b	4- a	5- a	6- b	7- a	8- b	9- a	10- d
11- a	12- a	13- d	14- c	15- b	16- b	17- b	18- c	19- a	20- d

Ek-3: Görüşme Formu**GÖRÜŞME FORMU**

ADI SOYADI:

NUMARASI:

YÖNERGE: Bu formu doldurmaktaki amacımız Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın sosyal bilgiler dersinde kullanımı ile ilgili görüşlerinizi öğrenmektir. Aşağıdaki soruları özenle cevaplamanız araştırmamız için son derece önemlidir. Teşekkürler

SORULAR

1-) Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı hakkında neler düşünüyorsunuz?

2) Sosyal bilgiler dersinde kullanılan Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı konuları daha iyi anlamanıza yardımcı oldu mu? Neden?

3-) Sosyal bilgiler dersi konularını Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı ile işlemek mi ders kitabı ile işlemek mi daha eğlenceli?

4-) Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın en çok hangi bölümleri (Konu anlatım, çalışmalar, cevaplı sorular, ev ödevi, online testler...) konuları daha iyi anlamanıza neden oldu? Neden?

5- Sizce Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın eksiklikleri nelerdir?

6- Sosyal bilgiler dersindeki diğer ünitelerin de Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı kullanılarak işlenmesini ister misiniz? Neden?

Ek-4: Araştırma Uygulama İzin Belgesi

T.C.
TURHAL KAYMAKAMLIğI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 37370740-903.02-E.11050681
Konu: Muhsin DEMİR

10.10.2016

TURHAL ...MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

Turhal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Tarih öğretmeni Muhsin DEMİR' in 2016-2017 eğitim öğretim yılında Gaziosmanpaşa Ortaokulunda tez uygulaması yapma talebine ilişkin Makam onay' ı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi, rica ederim.

Aziz DURGUN
Müdür a.
Şube Müdürü

EK: Onay (1 adet)

DAĞITIM:

- Turhal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
- Gaziosmanpaşa Ortaokulu

T.C.
TURHAL KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 37370740-903.02-E.11021697
Konu: Muhsin DEMİR

10.10.2016

İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ MAKAMINA
TURHAL

İlgi : a) Muhsin DEMİR'in 01.10.2016 Tarihli Dilekçesi

Turhal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Tarih öğretmeni Muhsin DEMİR' in Eğitim Bilimleri Enstitüsüne bağlı İlköğretim anabilim dalında kayıtlı tez aşamasında yüksek lisans öğrencisi olduğu ve Yrd. Doç. Dr. İsa TAK danışmanlığında "Sosyal Bilgiler Dersinde Eğitim yazılımı kullanılmasının öğrenci akademik başarısına etkisi, Morpa Kampüs örneği" konulu tez çalışmasını 2016 -2017 eğitim öğretim yılında Gaziosmanpaşa Ortaokulunda uygulama yapma talebi ilgili dilekçesinde istenmektedir.

Bu kapsamda Turhal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Tarih öğretmeni Muhsin DEMİR' in Gaziosmanpaşa Ortaokulunda 2016 -2017 eğitim öğretim yılında tez uygulamasını yapması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'larınıza arz ederim.

Aziz DURGUN
Şube Müdürü

OLUR
10.10.2016

Mehmet YILDIZ
Kaymakam a.
İlçe Milli Eğitim Müdürü

Ek-5: Yazarın Özgeçmişi

Adı Soyadı	Muhsin DEMİR
Kişisel Bilgiler	Uyruğu: T.C. Doğum Tarihi ve Yeri: 28.03.1980 / Sivas
İletişim Bilgileri	Tel: 0 505 659 58 85 E-posta: muhsindemir58@gmail.com
Öğrenim Bilgileri	Lise: 1994- 1998 Cumhuriyet Anadolu Lisesi / Sivas Lisans: 1998- 2002 Cumhuriyet Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü / Sivas Yüksek Lisans: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Sosyal Bilgiler Eğitimi Yüksek Lisans Programı / Tokat
İş Deneyimi	2002- 2008: Milli Eğitim Bakanlığı Zile İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Sofular İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmeni / Tokat 2008- 2010: Milli Eğitim Bakanlığı Turhal İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Necip İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmeni / Tokat 2010: Milli Eğitim Bakanlığı Pazar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Üzümlü İbn-i Kemal İlköğretim Okulu Okul Müdürü / Tokat 2010- 2014: Milli Eğitim Bakanlığı Turhal İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Necip İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmeni / Tokat 2014- halen: Milli Eğitim Bakanlığı Turhal İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Şehit Ahmet Atilla Güneş Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Tarih Öğretmeni / Tokat